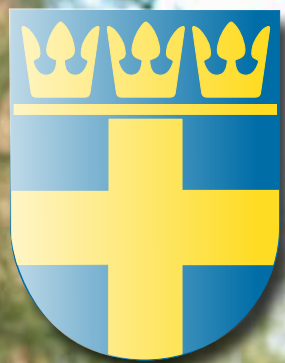

nr 4, 2017

FÖRSVAR UTBILDAREN

Tema Armé för ungdomar

Innehåller kurskatalogen
för vinter/vår 2018

FÖRSVARSP UTPILDARVÄNNER

Från Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ANSVARIG UTGIVARE:
Generalsekreterare, Bengt Sandström

CHEFREDAKTÖR:
Kommunikationschef Per Klingvall
e-post: info@forsvarsutbildarna.se

REDAKTÖR:
Tommy Jeppsson

REDAKTIONSSSEKRETERARE:
Anna Karlsson

ANNONSCHEF:
Kontakta 08-587 742 00 eller
info@forsvarsutbildarna.se

OMSLAGSBILD:
Sjukvård var ett populärt inslag på Tema Armé.
Foto: Per Lunqe

ADRESS:
Karlavägen 65, Stockholm

POSTADRESS:
Box 5034, 102 41 Stockholm

TELEFON:
08-587 742 00

TELEFAX:
08-587 742 90

BANKGIRO:
700-9152

E-POST:
forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

HEMSIDA:
www.forsvarsutbildarna.se

ORIGINALFRAMSTÄLLNING/TRYCK:
Tryckerigruppen AB

ADRESSÄNDRINGAR:
adressandring@forsvarsutbildarna.se

Manusstopp för Försvarsutbildaren nr 5/17 är den
19 okt 2017. Nr 5 kommer ut den 13 dec 2017.

Upplaga 25 000 ex/utgivning, 5 nr under 2017.

VILKEN ENERGI sommarsäsongen innehållit – och då tänker jag inte på vädret som på många håll inte varit så mycket att yvas över – utan på den aktivitetsnivå som vi Försvarsutbildare uppvisar till både innehåll i och antal aktiviteter. För dig som vill fördjupa ditt engagemang finns numera många möjligheter inom såväl den civila som militära sektorn; från den enskildes säkerhet till hela samhällets försvar.

Det finns många roller för en Försvarsutbildare – genom avtal, som funktionärer och kurschefer, adjutanter, instruktörer och som kursdeltagare med många olika inriktningar. Genom våra totalförsvarskurser och informationstillfällen men också informationsaktiviteten För din säkerhet! bidrar vi också aktivt till viktiga totalförsvars- och krisberedskapskunskaper runt om i landet.

Även Försvarsutbildarhösten kommer en bra bit in i vinter att innehålla många spännande kurser och aktiviteter. För våra ungdomar men också med en bredare inbjudan – 3 x Military Camp, flera TEMA ungdomskurser förutom den lokala ungdomsverksamheten. Vi har också flera GU-F:ar, Military Weekends, GK krisberedskap, För din säkerhet! för att nämna ett axplock. Bredden och omfattningen på de aktiviteter vi tillsammans genomför är verkligen imponerande!

Jag vill också särskilt lyfta fram betydelsen av egna medlemsaktiviteter på förenings- och förbunds nivå. De är startpunkten för fördjupade engagemang och kamratskap.

Rekrytering och utbildning mot våra avtal går enligt plan på både den civila som militära sidan. Det känns stabilt och bra. För att stödja det genomförs många goda initiativ, arbetsinsatser och aktiviteter ute bland funktionärer, medlemmar, föreningar och förbund. Det finns dock all anledning att fortsatt behålla fokus på just rekrytering;

- Till avtal
- Till samtliga våra kurser
- För att "nå" 30 000 medlemmar
- Till nya funktionärer samt
- För att möjliggöra fler aktiva instruktörer och kurschefer i vår verksamhet.

Rekrytering av nya medlemmar är ett av Försvarsutbildarnas viktigaste kärnområden!

Utöver ett omfattande kursutbud och informationsaktiviteter så har vi erhållit tre nya avtalsområden som vi därmed också har rekryterings- och utbildningsansvar för – HvInfo, Hv-pastorer och Hv kockar. För de två förstnämnda befattningsområdena genomför vi pilot- och instruktörsutbildningar under hösten respektive i början av 2018. För förplägnadstjänsten är inriktningen att en instruktörsutbildning genomförs under 2018 för att från och med 2019 påbörja själva kockutbildningarna. Vårt nya uppdrag att stödja nyinflödet av kunniga kockar till Hv är viktigt och efterfrågat. Är du intresserad eller har utbildning i förplägnadstjänst och vill bli en del av den här nya tjänstefunktionen?

Välkomna till en spännande höst!

BENGT SANDSTRÖM, Generalsekreterare

TACK FÖR DENNA TID!

I AUGUSTI 2005 fick jag för första gången i mitt liv chansen att bli tidningsmakare och tituleras chefredaktör då jag anställdes som informationschef vid Centralförbundet för befälsutbildning (CFB). Under hösten 2005 så slutförde förre informationschefen vid CFB, Bert-Olof Lax, sitt arbete med de två sista numren av tidningen Befäl och under samma tid fick jag förbereda all verksamhet inför det namnbyte som sen skedde i januari 2006. Det var allt från

ny hemsida, nya broschyrer och andra trycksaker som skulle tas fram. Förutom att organisationen blev Försvarsutbildarna så bytte tidningen namn från Befäl till Försvarsutbildaren. Totalt sett var det ett tydligt startskott för arbetet med en ny inriktning på vår verksamhet. Det var en spännande tid att för första gången vara tidningsmakare med upphandling av tryck, layout, få till nya skribenter och inte minst att få se hur en tidning växer fram i samarbete med tryckeri, layout och korrekturläsningar. Att göra en tidning är ett lagarbete där alla är lika viktiga för slutprodukten.

12 år senare kan jag nu med tillfredsställelse se på hur tidningen utvecklats och är en viktig del av den kommunikation vi har med medlemmar och allmänhet. Försvarsutbildaren är en medlemstidning som är till för att spegla hela vår verksamhetsbredd samtidigt som vi ökar kunskapen om försvars- och säkerhetspolitik hos läsarna. Min uppfattning är att den under åren tagit många kliv framåt både vad avser

innehåll och kvalité och det är roligt att vi får en hel del positiva kommentarer från er läsare. Vi är glada för alla kommentarer som utvecklar tidningen men det har varit ytterst få som handlat om några allvarliga synpunkter. Ett fåtal gånger har några haft synpunkter på mössans bärande, hur man riktar sitt eldhandvapen och liknande saker, som visserligen är viktiga men inte avgörande för om en tidning är bra eller dålig. Desto fler är de positiva kommentarer vi fått som handlat om läsvärde och innehåll. Allra roligast är nog ändå då Försvarsmaktspersonal hört av sig och sagt att det här är den bästa försvarstidningen. Jag kan bara hålla med även om jag är jävig.

Jag har tackat ja till ett annat arbete så när nästa nummer når er läsare så befinner jag mig på en annan arbetsplats med andra uppgifter. Redaktör Tommy Jeppsson tar nu även över chefredaktörskapet tills en efterträdare till mig är utsedd. Eftersom jag utöver tidningen varit ansvarig för Försvarsutbildarnas kommunikation och alla våra civila uppdrag så har Tommy gjort huvuddelen av det praktiska arbetet med tidningen. Det är naturligt att han tar över huvudansvaret samtidigt som det är en garanti för bibehållen kvalité. Jag vill passa på att tacka alla som hjälper till att skapa tidningen och framförallt er läsare för att ni tagit er tid till att läsa Försvarsutbildaren. Nästa år fyller organisationens medlemstidning 100 år och det ska bli spännande att få läsa om detta.

Avslutningsvis vill jag önska alla lycka till med den fortsatta utvecklingen av Försvarsutbildarna. I dessa orostider är det viktigt med ett engagemang för vårt samhälles säkerhet. Mitt eget engagemang blir även fortsättningsvis som aktiv reservofficer.

PER KLINGVALL, Kommunikationschef

Totalförsvarsdag på Lv 6, Halmstad 25-26 augusti 2017

Halmstad Garnison genomförde under två dagar i augusti en Totalförsvarsdag på Lv 6 i Halmstad.

Fredagens event vände sig till gymnasieelever årskurs 2 med skolpersonal bosatta i Halland, medan lördagen var öppen för allmänheten. Totalt beräknades 1 200 ungdomar med sina lärare komma på fredagen och där målsättningen från Försvarsmaktens sida var att öka kunskapsnivån avseende totalförsvar hos gymnasieelever och skolpersonal. Budskapet för dagen var: "Du ska vara beredd att ta ansvar för dig själv men även för andra".

Via vår regionale utbildningsledare Ulf Hammarlund gick frågan till Försvarsutbildarna om vi kunde ställa upp med 6-8 informatörer för att tillsammans med Halmstad kommun ansvara för en station med inriktning För din säkerhet! Detta var ju ett tillfälle som vi inte fick missa och självklart ville vi vara med. En förfrågan gick ut till informatörerna i region syd och sju informatörer anmälde sig ganska omgående.

Det blev till slut drygt 1 000 ungdomar plus ca 50 lärare som under fem intensiva timmar fick information om individens ansvar vid en kris, var man hittar information samt exempel på innehåll i en "krislåda". Varje elev och lärare fick dessutom var sin förbands-

kudde och vår checklista.

Slutsatsen efter ett väl genomfört arrangemang är att med god framförhållning, bra planering och framförallt med våra duktiga och engagerade informatörer klarar vi det mesta!

TEXT: ULLA REIMERS

Foto: Ulf Hammarlund

FOI: Krisberedskap räcker inte

KRISBEREDSKAP BEHÖVS men det behövs mer för att bygga ett civilt försvar. Det framgår av en rapport från FOI.

Det säkerhetspolitiska läget har aktualiserat planerna för ett civilt försvar. På uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har forskare på FOI studerat förutsättningarna för att bygga detta med krisberedskapen som grund.

– För att möta krigstida hot kommer större resurser att behövas än vad krisberedskapen har tillgängligt för fredstida kriser. Samtidigt kommer även andra typer av resurser att behövas, säger Bengt Johansson, förste forskare på FOI:s avdelning för försvarsanalys och huvudansvarig för rapporten, i ett pressmeddelande från FOI.

Syftet med rapporten har inte varit att specificera vilka hotbilder som finns, snarare

att visa vad det civila försvaret består av och när det behövs. Det framgår till exempel att det skulle vara lättare att dra slutsatser om vilka förutsättningar, resurser och organisationer som krävs för att bygga det civila försvaret på krisberedskapen om målen för detta är tydligare och förankrade på politisk nivå.

Det saknas också styrning, menar forskarna bakom rapporten.

– Med tydligare mål skulle man också lättare kunna motivera kommuner och andra aktörer att arbeta med civilt försvar. Att krisberedskapen hanterar hotbilder som kan uppfattas som sannolika i vardagen, medan det civila försvaret hanterar hot som kan vara svåra att se framför sig, kan försvåra utvecklingen av det civila försvaret, säger Bengt Johansson.

Personal ur räddningstjänst och soldat samverkar under övning.
Foto: Alexander Karlsson / Försvarsmakten

Kartläggning visar vilka som utsätts för IT-attacker

SVENSKA KOMMUNER, universitet och högskolor är särskilt utsatta för it-attacker. Det visar listan över de svenska verksamheter som fått flest varningsmejl från MSB de senaste åren. Det skriver tidningen Ny Teknik.

Via internationella datakällor får Cert.se, krismyndigheten MSB:s it-incidentorgan, dygnet runt ett inflöde av information om huruvida svenska datorer infekterats eller angripits via nätet. Men man får också underhandsinformation, om man lovar att inte avslöja källan (Non Disclosure Agreement.)

– Det är exempelvis vanligt att svenska ip-adresser kan ha påträffats i samband med att botnät hittats någonstans i

världen, säger Robert Jonsson, ställföreträdande chef för Cert.se, till Ny Teknik.

Det är svenska kommuner som Cert.se skickat flest varningsmejl till.

– Att skicka säkerhetsmeddelanden innebär att vi medvetandegör svenska verksamheter om att de kan vara utsatta för angrepp, säger Robert Jonsson.

Han menar att huvudorsaken till att kommunerna toppar listan är att de liksom lärosäten har många tusentals användare i sina nät som riskerar klicka på infekterade länkar, hemsidor eller Facebookmeddelanden, eller använder sina lösenord slarvigt.

Tillbaka i Ålands hav

I AUGUSTIS sista dagar sökte fem minröjningsfartyg i Ålands hav efter minor och oexploderad ammunition. Fartygen som deltog var HMS Kullen, HMS Vinga, HMS Sturkö, HMS Ven och HMS Spårö. Tillsammans med stödfartyget HMS Trossö utgjorde de styrkan som fortsatte arbetet med att finna, och oskadliggöra, de minor som lades ut i området under första världskriget. För nästan exakt ett år sedan gjordes en liknande insats i Ålands hav och nu var man tillbaka för att fortsätta.

Syftet med operationen var att dels kartlägga mineringarnas storlek och utbredning men framför allt att minska risken för sjöfart, fiske och miljö. De aktuella mineringarna lades ut under första världskriget av Ryssland mellan 1915 och 1916. Syftet med mineringen var att skydda handelstrafiken mellan svenska och

finska norrlandshamnar från tyska raidföretag. Totalt fälldes fler än 1 000 minor i området. Minorerna är av typen kontaktmina, M/12 och M/08.

– Utmaningarna med att söka just här är flera. Dels är det på sina ställen djupt, över 100 meter, dels är botten mycket kuperad. Dessutom är området väderkänsligt och hög sjö gör det svårt att jobba med våra undervattensfarkoster, säger Martin Blomqvist som är fartygschef på HMS Sturkö, ett av de deltagande fartygen, på Försvarsmaktens webbplats.

HMS Trossö, stödfartyg under insatsen.
Foto: Johan Lundahl / Combat Camera / Försvarsmakten

Försvarsuppgörelse ger mer pengar till civilt försvar

ARBETET MED civilt försvar vid kommuner, landsting, länsstyrelser och centrala myndigheter och frivilliga försvarsorganisationer kommer att få mer resurser de kommande åren. Det framgår av den försvarsuppgörelse som försvarminister Peter Hultqvist (S) presenterade den 16 augusti tillsammans med representanter för Miljöpartiet, Moderaterna och Centerpartiet.

Av den totala förstärkningen på 8.1 miljarder kr om året under de tre närmsta åren går 1.3 miljarder till det civila försvaret, ännu ospecificerade, skriver MSB på sin webbplats. Myndigheten räknar dock upp utpekade samhällsområden där tre ligger i topp: Informationssäkerhet, psykologiskt försvar och transporter.

Partierna bakom försvarsuppgörelsen är

Mer pengar till frivilliga försvaret kan leda till mer utbildningar och övningar. Bilden från krisberedskapsveckan. Foto: Thomas Henrikson / MSB

Nytt tillskott av reservofficerare

GLÄDJE, STOLTHET, tillförsikt, lättnad, men också lite vemod ligger i luften vid Militärhögskolan i Halmstad (MHS H) när 19 kadetter tar examen på den anpassade reservofficersutbildningen (AROU) och utnämns till specialistofficerare i reserven. Två sommars utbildning, 20 veckor, är till ända och Försvarsmakten får ett efterlängtat tillskott till krigsförbanden.

– Ni är ett viktigt tillskott, men inte bara till Försvarsmakten, utan till hela det svenska samhället. Ni representerar ett ledarskap som klarar av att hantera kriser var de än uppstår, militärt eller civilt. Ni är förberedda på att hantera det oväntade genom att ta initiativ, peka ut en

riktning och utöva det ledarskap som situationen kräver, sa arméchefen Karl LE Engelbrektson som också var examensförrättare, citerad på Försvarsmaktens webbplats.

Två sommarperioder om tio veckor vardera har varit fyllda med ämnen som ledarskap, pedagogik, taktik, fysiskt stridsvärde med mera. Huvuddelen av tiden har spenderats i Halmstad med omnejd, men utbildningen har också innehållit fältövningar där ämneskunskaperna vävts ihop till en helhet liksom olika förbandsbesök.

Reservofficersutbildning i MHS Halmstad. Foto: Charlotte Pettersson / Försvarsmakten

Regeringens pilotprojekt på Gotland

EFTER försvarsöverenskomsten som ger det civila försvaret 1.3 miljarder kr mer om året, startar nu ett pilotprojekt för totalförsvaret på Gotland. Regeringen står bakom.

– Räknar med att vi kommer bli inblandade, säger landshövdingen på Gotland, Cecilia Schelin Seidegård, till Hela Gotland.

Försvarsminister Peter Hultqvist berättade under presskonferensen då försvarsuppgörelsen presenterades att pilotprojektet på Gotland, om "samverkan och organisa-

tion inom totalförsvaret" ska drivas under kommande tre år.

– Mer konkret vad det innebär kommer vi att återkomma till senare. Men vi vill få till en bra referens för andra orter, så att det här blir ett pilotprojekt som andra kan kolla på, säger Marinette Nyh Radebo, pressekreterare hos försvarsminister Peter Hultqvist.

Landshövdingen Cecilia Schelin Seidegård är nöjd över att projektet läggs på Gotland.

– Det är bra att det förläggs här med tanke på det säkerhetspolitiska läget, säger hon till Hela Gotland.

Totalförsvaret övar. Samverkan kommer att öka inom totalförsvaret på Gotland. Foto: Alexander Karlsson / Försvarsmakten

60 befattningar ska bemannas på Stridsgrupp Gotland

REKRYTERINGEN AV personal till Stridsgrupp Gotlands luftvärnsplutoner har börjat.

I mars tilldelades Försvarsmakten ytterligare en halv miljard kronor för 2017 för att förstärka Sveriges försvarsförmåga på kort sikt.

Det handlar bland annat om utökad incidentberedskap, fler övningar samt att från 2018 förstärka Stridsgrupp Gotland med luftvärnsförmåga.

I dagarna har rekryteringen av personal inletts. Plutonchef, ställföreträdande plutonchef, vagnchef och stridsledare är bland de befattningar som kommer att bemannas.

Överstelöjtnant Stefan Pettersson är chef för Stridsgrupp Gotland:

– Vi börjar med chefsbefattningarna, i nästa fas försöker vi rekrytera färdigutbildade soldater från runt om i landet, säger han till Hela Gotland.

Sedan 1 juli är den nyinrättade stridsgruppen, med bland annat sitt mekaniserade kompani om 150 soldater, i verksamhet på Gotland och redo att lösa stridsuppgifter.

De två luftvärnskanonvagnsplutonernas huvudsakliga

uppgift blir att skydda bataljonen från motståndarens

flygplan och helikoptrar.

Luftvärnet på Gotland förstärks. Foto: Anna Norén / Försvarsmakten

Försäkringskassan erbjuder säkrare IT-drift

EFTER Transportstyrelsens outsourcing av IT-hantering erbjuder nu Försäkringskassan ett alternativ för myndigheter som inte klarar av att hantera sina databaser och sin IT-drift på egen hand. I stället för att t ex Tillväxtverket lägger ut delvis känslig information på servrar hos ett privat företag, eventuellt baserat utomlands, kan Tillväxtverket eller vilken

annan svensk myndighet som helst lägga informationen hos Försäkringskassan.

– Nu skapar vi ett alternativ för myndigheter som inte vill outsourcinga verksamheten till den privata marknaden, säger civilminister Ardalan Shekarabi (S), till msn.com / TT.

Socialminister Annika Strandhäll, menar att detta ska vara en säkrare lösning.

– Försäkringskassan har också en vana att hantera känsliga uppgifter. Därför är man den mest lämpade aktören, säger Annika Strandhäll.

Hon räknar med att många myndigheter kommer att vara intresserade av att anlita Försäkringskassan till en avgift.

Fram till 2020 blir en försöksperiod då Försäkringskassan bland annat ska analysera

andra myndigheters behov av IT-samverkan. Hur mycket Försäkringskassan kommer att behöva växa för att klara sitt uppdrag är ännu oklart.

För myndigheter med särskilt säkerhetskritisk verksamhet har Post- och telestyrelsen från regeringen fått i uppdrag att ta fram en förvaltningsmodell inriktad mot säkrare IT-utrymmen.

ÖB välkomnar höjda försvarsanslag

FÖRSVARET FÅR DRYGT åtta miljarder kronor i höjda anslag sammanlagt för kommande tre år. ÖB Micael Bydén välkomnar de nya pengarna. Det skriver Hallands-Posten.

De nya miljarderna ska framförallt finansiera den försvarspolitik för 2016-2020 som riksdagen beslutade om 2015. Bland annat kostnadsökningar och urholkad köpkraft har gjort att Försvarsmaktens pengar inte räcker till.

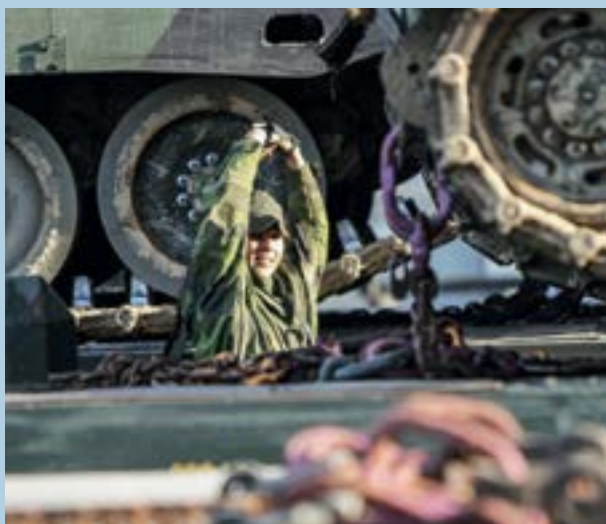
ÖB välkomnar tillskottet och uppger att det innebär ett mindre risktagande när försvarsbeslutet 2015 ska förverkligas. Den hittills otillräckliga finansiering har inneburit att åtgärder prioriterats ned som främst påverkar försvarsförmågan efter 2020.

Det militära försvaret får nu 6,8 miljarder och det civila försvaret 1,3 miljarder extra

sammanlagt för 2018-2020. Pengarna ska till exempel användas för att öva förband, korta tid för reparationer av materiel och införskaffa grundutrustning som ammunition, sjukvårdsmateriel, terrängfordon och lastbilar.

De höjda anslagen ska också se till att Försvarsmakten får råd att köpa in ett nytt medelräckviddigt luftvärn till 2020. Dessutom ska de nya miljarderna finansiera utbildning av fler soldater från 2020. Det handlar dels om värnpliktiga, men också fler heltidsanställda soldater än vad riksdagen tidigare beslutat om.

ÖB Micael Bydén anser att fler heltidsanställda är ett "viktigt tillskott". Bydén påpekar dock att det krävs tid för analys innan han kan uttala sig om i vilken omfattning resurstillskottet täcker försvarets behov.

Beredskapsövning på Norrbottens regemente. Mer övningar med mer pengar till Försvarsmakten. Foto: Mats Carlsson / Försvarsmakten

Pengarna kan gynna Villingsbergs skjutfält

PENGAR TILL ÖKAD förbandsverksamhet och en utökning av värnpliktiga är några punkter som med stor säkerhet kommer att inverka på Villingsbergs verksamhet i framtiden. Det skriver Nya Wermlands-tidningen efter försvarsöverenskommelsen.

Skaraborgs regemente, P4, leder verksamheten på Villingsberg och där finns också Örebro- och Värmlandsgruppen. Det är en utbildningsgrupp som ansvarar för utbildning och administration

av hemvärnet i Örebro och Värmlands län.

Jerry Tauberman, major och platschef på Villingsberg- och Älvdalens skjutfält ser med tillförsikt på framtiden för Villingsbergs skjutfält och är glad att regeringen skjuter till mer pengar till försvaret.

När det gäller de här pengarna så har Försvarsmakten inte jobbat med det. Men om det ska gå pengar till värnplikt så gynnar det oss på något sätt, säger han till Nya Wermlandstidningen.

FOI: Hur hanteras en fartygskatastrof?

FOI VILL VETA hur man katastrofmedicinskt, med krishantering vid masskadeutfall, klarar en fartygskatastrof i Östersjön. Därför bjöd myndigheten in media och andra intresserade för att följa verksamheten vid en simulerad fartygskatastrof utanför Ostkusten. Plats: Katastrofmedicinskt centrum i Linköping.

Olyckan som simulerades spelade med hela det svenska krishanteringssystemet. Besökarna fick se övningspersonalen interagera med simuleringarna, vilket enligt ett pressmeddelande från FOI, skapade ett realistiskt händelseförlopp. Besökarna fick följa sjukvårdsledningsarbetet, hantering av

skadade och hur blåljuspersonal arbetar vid en stor insats.

FOI och Katastrofmedicinskt centrum i Linköping genomförde övningen med stöd av Samverkansplattform H2020: Säkra samhällen. Den är en del av det EU-stödda forskningsprojektet DARWIN.

Simuleringsövningen kombinerade det katastrofmedicinska centrumets metodik för att simulera och värdera katastrofmedicinska insatser med FOI:s simuleringsverktyg, som stödjer simulering av ett stort antal resurser (mark, sjö, luft) och logistiska processer med faktisk geografi.

Filipstad säkerhetsklassar

FILIPSTADS KOMMUN kommer att säkerhetsklassa personal som arbetar med kommunens civila beredskap, civilt försvar och totalförsvar. Det skriver Filipstads Tidning. Dessutom initieras en översyn av de skyddsrum som finns i kommunen.

En av de viktigaste komponenterna, i det civila försvaret är skyddsrum för befolkningen. De äldsta skyddsrummen i Filipstad är från 40-talet och de nyaste från 70-talet, skriver Filipstads Tidning.

– Vi har inga skyddsrum på vissa orter utan bara i centralorten. Fokus under kalla kriget låg på att bygga skyddsrum i vissa tätorter, säger Michael Björklund, säkerhetssamordnare i Filipstads kommun, till Filipstads Tidning.

Filipstad bedömdes som en prioriterad ort med tanke på den försvarsplanering som då fanns.

– Kommunen hade tidigare ett ansvar för att besiktiga skyddsrum, sedan har MSB övertagit det ansvaret. Kommunen har inte koll på hur ofta de har besiktigat dessa. Kommunen ansvarar bara för de skyddsrum vi har i våra egna fastigheter.

Frågan är om det blir aktuellt med skyddsrumsovningar, ungefär som under Kalla kriget.

– Det kommer rätt så mycket information om detta snart. Nyligen fick kommunerna och landstingen sextio miljoner kronor för att påbörja detta

arbete igen. Vi ska titta på detta med höjd beredskap och definiera mer vilka arbetsuppgifter kommunen har. Filipstads kommun har fått 95 000 kronor för detta i år.

Det är fastighetsägarens ansvar att underhålla skyddsrum. I fredstid får skyddsrum användas som bland annat förråd, men de måste kunna återställas inom högst två dygn.

I skyddsrummen ska det finnas både vatten, värme, ventilation och toaletter. I hela landet finns det cirka 65 000 skyddsrum som kan ge skydd för cirka sju miljoner människor. Det är MSB som kontrollerar skyddsrummen.

Representanter från Filipstads kommun ska också börja delta i alla möten som länsstyrelsen och Försvarsmakten kallar till.

– Vi ska även se över allt material som togs fram under det kalla kriget. Vi ska också börja säkerhetsklassa nyckelpersoner i kommunen, det är en rekommendation vi har fått. Kommunerna ska även införskaffa nya säkerhetsskåp för hemliga handlingar samt säkra datorer för hemligt material, de får exempelvis inte ha några nätverkskopplingar. Det är också ett krav att delta i de utbildningar och informationsmöten som arrangeras under hösten, säger Michael Björklund.

Jätteubåten i Östersjön överårig

VÄRLDENS STÖRSTA UBÅT, TK-208 Dmitrij Donskoj var i Östersjön i somras. Dmitrij Donskoj tillhör TYPHOON-klassen av vilken sex ubåtar driftsattes mellan åren 1981 och 1989. Idag återstår tre TYPHOON-ubåtar varav två inväntar skrotning. Dmitrij Donskoj är den enda i farbart skick. Varför hon nu kunde visas upp i Östersjön beror antagligen på att hon bedöms som så gammal att hon knappast längre döljer några större hemligheter, enligt Teknisk Und, FMV.

TYPHOON-klassen är strategiska robotubåtar avsedda för operationer under polarisen. Deras huvudbeväpning utgörs av 20 interkontinentala kärnvapenrobotar. Varje robot kan förses med upp till tio individuella kärnstridsspetsar.

OVANLIGT BESÖK

Att en atomubåt besöker Östersjön är ovanligt och

en strategisk robotubåt har aldrig tidigare varit där. Dessa ubåtar kräver stort vattendjup och vill normalt inte riskera upptäckt. Att Dmitrij Donskoj var i Östersjön har träffande liknats vid att en "elefant kommer in i en glasaffär".

Dmitrij Donskoj är den äldsta TYPHOON-ubåten, sjösatt 1980, och hon har inte varit operativ sedan ett antal år.

TYPHOON-ubåtarna är unika i sin arkitektur, byggda för att kunna överleva vapenverkan. De har två kärnreaktorer, två propellrar, två hjälpmotorer och fem tryckskrov. Tryckskroven är indelade i minst 19 vattentäta avdelningar och besättningen har tillgång till två räddningskapslar som kan ta dem upp till ytan. Med ett reservdeplacement på över 70 % klarar TYPHOON av att bryta sig upp igenom polaris tjockare än tre meter.

Den strategiska robotubåten Dmitri Donskoj. Foto: RUBIN

Lyckad testskjutning med rysk-indisk robot

DEN RYSK-INDISKA roboten PJ-10 BrahMos baseras på den långräckviddiga ryska mark- och sjömålsroboten 3M-55 som ingår i robotsystemet Oniks/Bastion-P, är utvecklad av NPO Masjinstrojenija. 1998 bildade indiska DRDO och ryska NPO Masjinstrojenija ett konsortium, BrahMos Aerospace Ltd, för att vidareutveckla exportversionen av 3M-55 och samproducera robotsystemet BrahMos.

BrahMos blev operativt i Indien år 2005 och finns idag på ytfartyg och robotfordon. Utveckling och utprovning av en ubåts- och flygburen version pågår men dessa projekt har

drabbats av kraftiga förseningar. Detsamma gäller utvecklingen av en hypersonisk mark- och sjömålsrobot, BrahMos II, som enligt ursprungliga planer skulle vara operativ 2017.

I mars 2017 tillkännagav BrahMos att de genomfört lyckade testskjutningar med PJ-10 BrahMos där den maximala räckvidden utökats från 300 km till 450 km. Samtidigt meddelades att det pågår utveckling av en version med 800 km räckvidd. Målsättningen är att testskjutningar med denna version skall påbörjas i slutet av 2019. Det skriver Teknisk Und, FMV.

Vässad T72 på parad i Moskva

PÅ SEGERPARADEN den 9 maj i Moskva visades en uppgraderad version av stridsvagnen T-72B3 som i sin tur är den senaste storskaliga uppgraderingen av mängdstridsvagnen T-72B. Uppgraderingen är genomförd av företaget Uralvagonzavod (UVZ) som också är den ursprungliga tillverkaren. I dagsläget är det oklart om den uppgraderade varianten av T-72B3 kommer att få en egen beteckning. Olika benämningar för denna variant av T-72B3 finns för närvarande exempelvis T-72B4, T-72B3-1 och T-72B3M. Ännu finns ingen officiell ny beteckning. Det rapporterar Teknisk Und, Försvarets Materielverk.

BEVÄPNING

T-72B3 är försedd med den senaste varianten av den klassiska 125 mm stridsvagnskanonen 2A46 och har beteckningen 2A46M-5. Vagnen har försetts med ett nytt sikte, med namnet Sosna-U, som har dag-, natt- och termisk förmåga.

SKYDD

I jämförelse med original T-72B3 är den uppdaterade varianten som visades på paraden försedd med ett antal nya skyddslösningar. På sidorna och bakåt på tornet har sammanlagt nio boxar för explosivt reaktivt pansar (ERA) monterats. I fronten har tornet försetts med en extra skyddsmodul vilken täcker ett tidigare ballistiskt håll. Baktill på tornet har ett galler-skydd monterats. Detta medför sammantaget att skyddsnivån hos tornet har ökat rejält.

Chassiet har fått en liknande skyddskonfiguration som T-90SM med uppgraderade ERA-moduler framtill på respektive sida samt ett galler-skydd runt motorn bak.

FRAMDRIVNING

Vagnen är försedd med en ny motor, V-92S2F, som utvecklar 830 kW (1 130 hk) som i jämförelse med den äldre motorn som ger 575 kW (780 hk). Vi kan också jämföra med motorn V-84-1 i T-72B som ger en effekt om 620 Kw (840 hk).

Telekrigskapseln Veresk från Aerosystem

VERESK ÄR EN NY telekrigskapsel för egenskydd på flygande plattformar. Systemet är utvecklat av det vitryska företaget Aerosystem. Det är en aktiv repeterstörare för egenskydd mot radarstyrda vapen. Det kan innebära störning av radarmålsökare eller belysningsradar. Störningen sker automatiskt efter att hotets radarsignaler detekterats och analyserats. Veresk kan börja störa innan robotar har avfyrats.

Om flera hot detekteras samtidigt så väljer systemet det som klassas som farligast och stör på lämpligt sätt. Därefter väljs det som klassats som näst farligast och så vidare. Repeterstöraren återutsänder en egen variant av hotets radarsignaler. Veresk kan detektera och manipulera både amplitud, frekvens, fas och polarisation från hoten och återutsända detta. Aerosystem anger, enligt Teknisk Und, följande systemegenskaper:

- Försenar detektion av egen plattform
- Egen plattform döljs av skenmål
- Svårare för hotssystem att bestämma parametrar som avstånd, hastighet och riktning för den egna plattformen
- Svårare för hotssystem att låsa på den egna plattformen
- Hotsystemens målföljning kan störas ut och följningen kan byta till skenmål
- Hotsystemen kan tappa mållåsningen

Aerosystem räknar bland annat upp några jaktrobot-system från väst som kan störas. Exempel på sådana robotsystem är AMRAAM, MICA och Meteor. Veresk uppges också kunna störa radarsystemen till luftvärns-system. Exempel på luftvärns-system som de uppges kunna störa är Crotale, Hawk och Patriot.

Scouternas generalsekreterare Katarina Hedberg och Försvarsutbildarnas generalsekreterare Bengt Sandström på podiet. Foto: Per Klingvall

ALMEDALEN 2017

OSÄKRARE VÄRLD – ÖKAT ALLVAR

ÅRETS UPPLAGA AV ALMEDALEN var avseende ämnena säkerhets- och försvarspolitik, vilka erbjöds i seminarieform inom ramen för Försvarspolitisk Arena, välbesökt. Bakgrunden till tillströmningen av lyssnare får högst sannolikt sökas i ett säkerhetspolitiskt läge som gör människor mera intresserade av omvärldsutvecklingen och därmed frågor som sammanhänger med ämnena säkerhet och försvar. Inte enbart Försvarspolitisk Arena lyfte fram försvars- och säkerhetsfrågorna utan detta gällde också några andra arrangörer under veckan. Mellan söndag 2 juli som startade med en filmkväll och torsdag 6 juli genomfördes i regi av Försvarspolitisk Arena nittionio seminarier samt att varje morgon inleddes med en säkerhetspolitisk utfrågning av respektive politiskt parti.

TUFFARE SÄKERHETSMILJÖ

Den högre säkerhetspolitiska temperaturen går svårigen att blunda för. Omvärldsläget präglas av Rysslands aggressiva beteende. Det är anledningen till att Försvarsmakten i höst samträner alla sina system för första gången på över 20 år i en större övning. Försvarsmaktsövningen Aurora 17 inleds i mitten av september. Till övningen har andra länder bjudits in för samträning, däribland Finland, Frankrike och USA. Handling säger mer än ord och Försvarsmaktsövning Aurora är ett

handgripligt bevis på att Sverige tar sin del av ansvaret för säkerheten i Östersjöregionen.

Ett ökat allvar i den säkerhetspolitiska analysen liksom en ökad seriositet i behandlingen av ämnena säkerhet och försvar drar till sig ett intresse som behöver förvaltas, vilket bland annat synliggörs genom att centrala samhällsföreträdare engagerar sig i en folkkupplysning som är av synnerlig betydelse för försvarsfrågornas folkliga förankring. På försvarsminister Peter Hultqvists engagemang i några av seminarierna går det svårigen att ta miste och det smittar av sig bland medborgarna.

EXPERTER OM NÄROMRÅDET

Under veckan har också det utländska inslaget påvisat Östersjöregionens tilltagande strategiska betydelse som en "het" region där starka aktörers intressen möts och där ökad friktion är en fullt möjlig framtid. Således ganska väsensskilt från den tidigare synen på denna region som ganska fridfull och en modell på hur fred kan byggas. Bland de mera kända utländska deltagarna fanns Edward Lucas som är Senior Vice President vid Center for European Policy Analysis liksom skriver i ansedda The Economist samt Polens ambassadör Wiesław Tarka.

Åhörarna fick stå på gatan under några seminarier som var särskilt intressanta. Foto: Peter Nordström och Ebba Lundin

Säkerheten för de baltiska staterna var självfallet ett betydelsefullt ämne där vi bör ta till oss att Natos tre kärnvapennationer har förband stationerade i Estland, Lettland och Litauen. Om än med små styrkor så representerar den amerikanska, brittiska och franska, med flera Natostaters militära närvaro i dessa länder, en betydande tröskeleffekt. Så kallad lead nation för Natos närvaro i Estland är Storbritannien, i Lettland Canada och i Litauen Frankrike. Ett viktigt budskap var att Nato och USA inte kan tillåtas att misslyckas med sin närvaro i Baltikum med mindre än att detta skulle få ytterligt allvarliga konsekvenser för alliansens överlevnad liksom för trovärdigheten i bland annat USA:s asienpolitik.

KONKRETA BUDSKAP

Något större utspel vad avser politikområdet försvar har inte gjorts under Almedalsveckan detta år. Det som däremot märks är det seriösa sätt som försvars- och säkerhetsfrågorna behandlades av flertalet politiker, inkluderande ungdomsförbundens representanter, i samband med de återkommande morgonutfrågningarna av partierna samt vid seminarierna. Besöksfrekvensen vid seminarierna får anses som god och särskilt gällde det samarrangemangen mellan Allmänna Försvarsföreningen, Försvarsutbildarna och Kungl Krigsvetenskapsakademien där varje sittplats var upptagen liksom att det blev trångt också bland de stående åhörarna. Vid ett av dessa seminarier med en panel från Kungl Krigsvetenskapsakademien konstaterades till exempel behovet av en rask fördubbling av försvarsanslagen, till över 80 miljarder kronor årligen.

Likaledes presenterade Kungl Krigsvetenskapsakademien ett scenario, kopplat till ett ryskt angrepp mot Sverige, där övre Norrland angrips. Scenariot

handlar om ett enskilt angrepp mot Finland och Sverige genom ett strategiskt överfall med på Kolahalvön stående ryska förband. Syftet med detta är att preventivt, i ett läge där det politiska klimatet med USA och Nato frusit till is, gruppera långgräckviddigt luftvärn respektive Iskandermissiler för att skydda Rysslands baskomplex på Kolahalvön samt projicera ett starkt hot mot Natos och USA:s strategiska handlingsfrihet i norr. Genom angreppet på Finland och Sverige, två militärt alliansfria stater, kan Kreml ävenledes i sina kalkyler göra antagandet att ett svar från Nato och USA på angreppet möjligen uteblir. Varmed kan konstateras att inte enbart Östersjöregionen utan även Nordkalotten är en viktig dimension i svensk säkerhetspolitik.

INTRESSE OCH REALISM

Försvarsfrågorna väcker helt enkelt ett stort intresse i dag. Programmet för Försvarspolitisk Arena var omfattande, med ett brett anslag på begreppet säkerhet. Förutom militärt försvar behandlades bland annat civilt försvar, påverkansoperationer, behovet av ett psykologiskt försvar och personalförsörjningen till såväl det militära som civila försvaret. Tyvärr kom betydelsen av frivilligförsvarets potential för att stödja totalförsvaret i skymundan. Det sammantagna intrycket är dock att få åhörare torde ha missat den realism som präglade de seminarier som genomfördes i regi av Försvarspolitisk Arena.

TEXT: TOMMY JEPPSSON

50-ÅRSJUBILEUM FÖR SVERIGE I NIJMEGEN

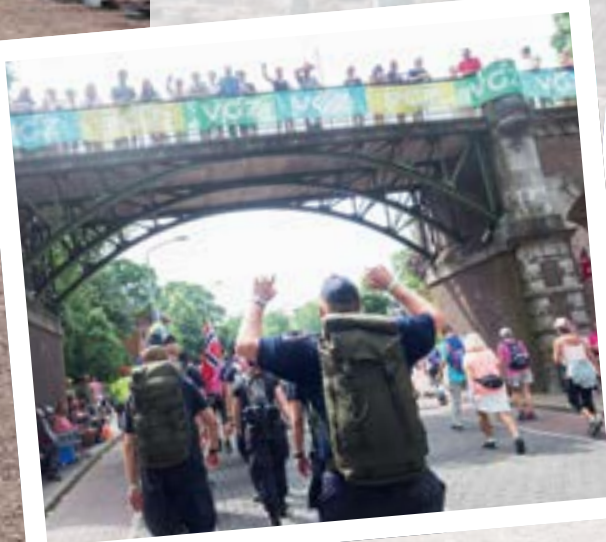
Det var många intryck som mötte åskådarna i samband med uppställningen för medaljceremonin i Nijmegen. Trötta och slitna men oerhört glada gångare hade glömt bort alla skador när det var dags att få sin medalj av Rikshemvärnschefen. Slutet på årets marsch närmade sig.

EN VECKA TIDIGARE hade staben anlänt till Camp Heumensoord och börjat förberedelserna för att kunna ta emot deltagarna. Staben ser under hela marschen till att allt från kost och logi, till transport och samverkan med andra länder fungerar. Under årets Nijmegen så har det skandinaviska samarbetet utökats, många uppgifter har genomförts gemensamt, allt från rekognosering av terräng till samarbetet mellan rastplatserna.

VARMT MEN GLADA MINER

På tisdagen klockan 03:30 var det dags, den svenska delegationen stod uppställda och till tonerna av tyska arméns musikkår togs de första stegen på den 16 mil långa marschen. Efter ett tag möttes deltagarna av en vacker soluppgång och det vara glada ansikten som sedan dök upp på de olika rastplatserna under marschen. Värmen var påtaglig trots den tidiga starten och både frukt och vatten gick åt i mängder. Klockan 14:00 började de första gångarna att återvända till lägret, märkbart trötta men mycket glada.

Under onsdagen var det den svenska delegationen som tog kön efter den norska och danska till toner av Hemvärnets musikkår Eslöv. Dagen bjöd dock på mer än marschmusik. Denna onsdag firades nämligen Pink

Wednesday, ett initiativ för att uppmärksamma HBTQ-frågor. Människor med rosa tröjor kunde ses överallt och den färggranna festligheten spred sig även till flertalet av soldaterna som fick allt från PRIDE-flaggor till huvudbonader i olika färger. Vid inmarschen var majoriteten trötta, men det vägdes upp av glädje.

CEREMONIER

Under större delen av marschen genomfördes också ett antal ceremonier i syfte att hylla både forna och nuvarande soldater. Besöken på den tyska och kanadensiska kyrkogården håller minnet av de stupade från andra världskriget aktuellt, samtidigt som den tillfälliga pontonbro som upprättas av tyska och holländska soldater visar på det samarbete som nu genomförs av nationerna. Till tonerna från olika musikkårer kan vi bevittna när nationer representeras med egna framträdanden men även med gemensamma uppträdanden på Camp Heumensoord.

TUFF AVSLUTNING

Trots detta så dånade regnet mot förläggningen under torsdagen och glädjen från dagen innan lyste med sin frånvaro när uppställningen skedde 03:30 och de första gångarna gav sig iväg. Torsdagen började hårt med lägre temperaturer och regn, men blev gradvis bättre inför fredagen. Då påbörjades sista dagen, som blandas med mycket fest med trötta gångare som marscherade de sista etapperna mot mål där de mottogs av musik

från band och högtalare, glädjehop samt den medaljceremoni där de äntligen får det yttersta beviset på den prövning de har klarat av.

Årets Nijmegen har likt de tidigare bjudit på en del överraskningar, men framför allt på framgångskoncept så som engagemang, ihärdighet och målmedvetenhet. Vi lyckönskar till väl utförd prestation! Det är med glädje vi ser fram emot nästa års marsch där vi hoppas hälsa många av årets deltagare välkomna.

TEXT OCH FOTO:
JESPER MOLDVIK

Utmaningar och glädje
under årets Nijmegen.

Flaggan hissas på Fårö kursgård och hälsas av dageleven Peter Ohlstenius.

TOTALFÖRSVAR PÅ FÅRÖ

Tolv kursdeltagare är nu redo att arrangera informationstillfällen om totalförsvaret liksom att hålla kortare informationsmöten med nya medlemmar i den frivilliga försvarsorganisation de tillhör.

KUNSKAPERNA HAR ERHÅLLITS under en veckolång Totalförsvarskurs på Fårö kursgård. Flera namnkunniga föreläsare gav kursdeltagarna nyttig kunskap. Mellan varven genomfördes också grupparbeten. Kursen leddes av Tommy Jeppsson och Lars Björk.

– Det här är en fördjupningskurs, deltagarna ska ha gått grundkursen eller på annat sätt inhämtat kunskap som ligger i nivå med grundkursen, säger Tommy Jeppsson.

Kursdeltagarna kom från flera frivilliga försvarsorganisationer som Röda Korset, Frivilliga Radioorganisationen, Flygvapenfrivilliga och Försvarsutbildarna. De fick kunskaper om såväl de civila som de militära delarna av totalförsvaret. Säkerhetspolitik var en viktig del av kursen.

Vilka förväntningar hade ni inför kursen?

– Att den skulle bli minst lika bra som den vi genomförde förra året, säger Lars Björk.

EXPERTER SOM FÖRELÄSARE

Kursledningen hade också engagerat erfarna föreläsare. Hans Brun var en. Han forskar om kontraterrorism vid Försvarshögskolan och Kings College i London. Han förmedlade kunskaper om hybridkrigföring samt om hur terrororganisationer lägger upp sina strategier. Terrororganisationer behöver medlemmar, resurser och sympatisörer. De behöver också ett brottsoffer, en motiverad gärningsman. I Sverige är polisens största bekymmer högerextrema rörelser och jihadister. De har inte bara motivation när de erbjuds ett tillfälle, de har också kunskaper eller förmåga att genomföra ett attentat.

GRUPPARBETEN VIKTIGA

Kursdeltagarna lyssnade, ställde frågor och antecknade. Efter Hans Bruns genomgång gjorde de ett grupparbete där scenariot var att Ringhals kärnkraftverk och Landvetter flygplats har utsatts för vad scenarioskaparna kallade ett terroristangrepp. Tungt beväpnade gärningsmän har stängt in sig i kärnkraftverkets kontrollrum. Samtidigt sker tre sprängningar på Landvetter. Vilka beslut fattar regeringen? Det var fråga ett i gruppuppgiften.

Det var ingen lätt uppgift för regeringen men kursdeltagarna hade svar. Flera omedelbara åtgärder dyker upp. Säkra skyddsobjekten. Töm Göteborg. Beordra hemvärnslarm. Ge Länsstyrelsen i Västra Götaland i uppgift att utrymma beredskapszonen utanför Ringhals. ÖB bör ställa resurser till förfogande. Stäng landets gränser.

Det var uppenbart att kursdeltagarna deltog med stort intresse i gruppuppgifterna. En av dessa var Tudor Santesson som är medlem i Försvarsutbildarnas Kavalleri- och jägarförbund.

– Grupparbetena är bra. Det mesta är intressant. Hans Bruns pass var bra, även om det för mig inte var nyheter. Efter den här kursen kommer jag att kunna sprida information om försvaret. Bland det bättre på kursen var momentet där vi lärde oss hur man planerar och lägger upp ett försvarsinformationstillfälle, säger Tudor Santesson.

En av gruppuppgifterna var att fundera över hur Gotland bäst försvaras.

– Vi valde denna uppgift därför att ett sådant scenario

innebär den största påfrestning som Sverige kan utsättas för, kriget. Vi valde att ta med krigsscenarior för att vi måste våga tala om att det kan bli krig också i vårt land, säger Tommy Jeppsson.

BRETT UPPLÄGG

Militärt och civilt försvar varvades med föreläsningar om säkerhetspolitik. Proffsigt förmedlade av Jacob Westberg från Försvarshögskolan. Också Påverkansoperationer och media fick plats på kursen, liksom att Daniel Skoglund från Officersförbundet berättade om hur stämningen är bland försvarsanställda utifrån gjorda mätningar. Inte minst Lars Björks föreläsningar om Ryssland väckte intresse.

Under veckan fick också kursdeltagarna information om hur svensk försvarsberedskap och krigsplanläggning utvecklats från 1900-talets början till i dag. Tommy Jeppsson berättade om Bodens fästning och insamlingen till pansarbåtar. Han berättade om hur hoten mot Sverige ändrats, om försvarsbeslutet 1925. Han gav kursdeltagarna en bild av den verklighet som format Sverige och svenskt försvar.

Kursen besöktes av arméchefen Karl LE Engelbrektson. Han informerade om utvecklingen inom sin försvarsgren och mottog en redovisning av kursdeltagarna. Ett uppskattat besök som gav perspektiv på vår verksamhet.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

Lars Björk informerar om ryska stridskrafter.

KOMPETENSUTVECKLING OCH GEMENSKAP

KNAPPT HUNDRA funktionärer, instruktörer och anhöriga var i år samlade under en sommarvecka på Tylebäck kursgård utanför Halmstad. Veckan i år var enligt mig, i min roll som skolchef, den bästa och mest konstruktiva som vi haft genom åren, och jag har varit med på alla funktionärsveckor sedan 2002.

BEHOVSANPASSAD UTBILDNING

Vi har varit noggranna med att anpassa innehållet och upplägget till de behov som de frivilliga försvarsorganisationerna har.

En viktig och uppskattad del under utbildningen är att vi tydliggör och diskuterar "Verksamhetsprocessen". Syftet är att tillsammans klarlägga vad olika aktörer

på olika nivåer bör bidra med för att processen ska bli effektiv. Vår grundtanke är att underlätta för funktionärerna så att de kan fokusera på kärnverksamheten och vara insatta i processen. En annan del vi har tagit upp är vårt nya CRM-system (Customer Relationship Management). Det ska underlätta planering, information, uppföljning och återredovisning.

MEDLEMSAKTIVITETER

Varför finns vi och vilken roll har vi? Generalsekreterare Bengt Sandström talade om vikten av att skapa en gemensam målbild och diskutera vår roll. Utmaningen är att tillgodose både medlemmarnas och uppdragsgivarnas behov av verksamhet. Det behöver inte alltid vara motstridigt. Ibland kan detta vara en utmaning för funktionärerna. Därför har Överstyrelsen tagit ett beslut om att avdela centrala medel som kan avropas och användas för medlemsaktiviteter i förbund och föreningar. Utbildningschefen Anders Gustafsson informerade om dessa möjligheter och hur enkelt det är att få medel till intressanta aktiviteter för våra medlemmar.

GÅ KURSEN

Då ses vi på Tylebäck kursgård sommaren 2018! Hjälp gärna till att rekrytera funktionärer som behöver och vill utveckla sin kompetens tillsammans med andra under en riktig "höjdarvecka".

TEXT: ULF HAMMARLUND

Årets kurs ansågs mycket lyckad. Foto: Per Klingvall

Ungdomarna blev snabbt en gäng i Boden.

TEMA ARMÉ I BODEN – KÄNSLAN ATT VARA SOLDAT

På Tema Armé fick ungdomar lära sig mer om försvaret. Försvarsutbildarna genomförde kurser i Boden, Skövde och Halmstad.

NICKLAS KÄLLBERG från Örebro hoppar upp i Toyota-bussen på Kallax. Han är klädd i army surplusbyxor. Klockan är nio på kvällen men solen står högt. Nicklas är på väg mot Försvarsutbildarnas Tema Armé i Boden. Han sökte till alla tre platser där kursen går, Boden, Skövde och Halmstad. För två veckor sedan gick han ut gymnasiet, industriell teknik med inriktning svetsare. Försvarsmakten gillar människor som kan andra saker, säger jag.

– Det är bra, säger Nicklas.

UTRUSTNING

Det är söndag och alla 27 elever har bäddat sina sängar på logementen i en byggnad på artilleriregementet A 9. De är ännu civila. Morgonen därpå samlas eleverna under ledning av instruktören Lisa Sunnesson utanför serviceförrådet. De går utmed en 25 meter lång disk och får kängor, uniform, liggunderlag, stridssäck och allt annat som ska ge dom en känsla av vad det är att vara soldat i armén.

Eleverna ställer upp i korridoren utanför logementen i sina nya uniformer. Det är måndag och klockan är 10:20.

Lisa Sunnesson fortsätter och nu har hon embryot till en pluton framför sig. Vad ska en soldat kunna? Det första är att gå och Lisa Sunnesson tar ut dom för ett exercispass.

BÖRJAR MED GRUNDERNA

På kaserngården blir det sida och lucka. Vänster och höger om. Gruppen marscherar hjälpligt till en uppställningsplats för bandvagnar och lastbilar. Där finns också plats för exercis. Eleverna står på två linjer mot varandra på gruset. Lisa Sunnesson börjar.

– Då kommer jag att säga, avdelning, framåt, marsch.

Man börjar alltid med vänster fot. Eleverna testar.

– På tredje, marsch, ska det låta om kängor som slår ner i gruset.

Med varierat resultat marscherar eleverna mot varandra. Vändningar och riktkarl introduceras. Med på detta pass är också instruktören Robert Johnson. Han ser att det är lite si och så med vändningarna.

– Tänk er att ni är på disco. Samma fotarbete.

Eleverna dansar nu disco på gruset, fötterna vrids och de förflyttar sig i sidled.

Det är lite koreografi, säger Robert Johnson till mig. Och det är kul. När man har kul är det lättare att lära sig. Han tillägger: Hade jag fått en vecka med dom hade det blivit en bra högvakt.

VÄRDEGRUNDEN

Klockan är 12:15 och instruktören Ylva Roos samlar eleverna i dagrummet. Där går hon igenom Försvarsmaktens värdegrund. Den är med på alla kurser som Försvarsutbildarna genomför.

- Då kan ni lätta på klädseln.

Ylva Roos delar ut anteckningsmateriel. Hon frågar lite halvt retoriskt vad värdegrund är.

- Regler, svarar en elev.

- Alla människor har samma värde, svarar en annan.

Jodå. Det stämmer och vi har alla en värdegrund.

Här har vi Försvarsmaktens. Ylva Roos går vidare med öppenhet, resultat och ansvar.

MYCKET ATT LÄRA

Eleverna är nu lite mer som soldater. Och uniformen börjar sitta som den ska. Nicklas Källberg fixar till kragen på sin.

- Mycket bättre med de här än mina army surplus.

Nästa moment är sjukvård.

- Vi hade hjärt-lungräddning på gymnasiet. Riktigt bra att kunna. Man måste ta hand om varandra, säger Nicklas Källberg.

Sjukvården börjar. Instruktören Noa Højdestrand tar över. Det är coolt att rädda liv, säger han till eleverna. De får grunderna. Och tempot är rappt. Nu kan eleverna gå, de har fått en värdegrund och de har lärt sig grunderna i sjukvård. Det är måndag, det är första dagen och det är kväll. Ylva Roos förevisar tillsammans med instruktören Michael Schofeld det alla soldater ska ha, blänkande kängor. Varför pustar man?

- Man ser snygg ut och kängorna håller längre, säger en elev.

ISLOSSARE

Kvällen fortsätter och eleverna börjar packa inför den natt då de ska sova i tält 20. De har blivit en grupp. Islossaren var sjukvårdsmomentet då de klämde och kände på varandra.

- Har sett det på andra kurser också, de pratar med varandra, detta är team building, säger Ylva Roos.

Jag pratar med eleven Ibrahim Kahn, träffade honom förra året på Berga där han gick Försvarsutbildarnas temakurs officer. Han ser hur snabbt gruppen kommer samman.

- Så nära vi kommit varandra efter en dag.

Efter Berga är han med i Södertörns hemvärnsungdom. Nu vill han förstås lära sig mer om armén. Och han ska söka Försvarsmaktens grundutbildning när han är klar på Thoréns Business School, ett gymnasium vid

Bilderna till höger, uppifrån och ner:

Familjen Martling åkte bil 93 mil fram och tillbaka för att se sin Mattias prova uniformslivet.

Fysisk träning var ett viktigt inslag i Boden.

Skoputs? Det fixar man för att se proper ut och så håller kängorna längre, sa en elev.

Medborgarplatsen i Stockholm. Som nioåring kom han med sin familj från Bangladesh. Han uppskattar Sverige.

– Det är ett välfärdsland och det vill jag försvara, säger han.

Vad behövs?

Robert Johnson fortsätter med ett pass om vad försvaret är. Vad behövs? frågar han och eleverna föreslår vad som är bra att ha. Spaning, underhåll, infanteri, pansar, ingenjörer, artilleri, flyget. Är det något mer? frågar Robert Johnson. Även om armén kan försvara oss på land, vad med Marinen och Flygvapnet. Försvaret behöver också någon som får tag på soldater. Det behövs rekrytering.

Därför är Ulla-Britt Kankaan-Ranka med på kursen. Hon är rekryteringskoordinator på A 9.

– Vi visar vilka möjligheter vi har här, säger hon.

Det är världens mest moderna artilleri och eleverna får provsitta ett archerekipage. Det är också norra Europas största övningsområden. Boden är ljust på sommaren och på vintern mörkt. Det är riktiga årstider, inga mellanting. Försvarmakten i Boden jobbar tillsammans med kommunen för att få de rekryter som gör sin grundutbildning på något av förbanden att vilja stanna kvar i staden.

– Rekryteringsmålet är att få nyutbildade att vilja jobba hos oss, både som K och T-soldater, säger Martin Hasselström som är rekryteringsofficer på A 9.

93 MIL

Tisdag, dag två, är det familjedag. Familjen Martling har med bil kommit från Stockholm. Det är 93 mils körning och de träffar sin Mattias. Hur känns det att din son tagit första steget in i armén?

– Det är roligt, säger pappa Nils som själv gjorde värnplikten 1982.

Tema Armé gick på tre orter och förband, förutom i Boden, i Halmstad och i Skövde. Annika Nordgren Christensen son lärde sig mer om armén på P 4 i Skövde. Hon lämnade förra hösten över en utredning om Försvarmaktens personalförsörjning till regeringen och tycker att Förvarsutbildarnas kurs är bra, inte minst för hennes son.

– Jag såg att kursen var på gång och tipsade sonen, säger hon.

Annika Nordgren Christensen var med på familjedagen.

– Det jag har sett var riktigt bra. Ungdomarna har fått en bred bild av möjligheterna i armén och bedömningsvis har de nu en känsla av hur många olika möjligheter och inriktningar det finns både i Försvarmakten och i frivilligverksamheten, säger hon.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

Utrustade för att vara militärer.

Instruktören Robert Johansson låter eleverna "dansa disco" för att lära sig vändningar.

25 meter disk på truppserviceförrådet går riktigt snabbt om man är sugen på livet i uniform.

UTREDAREN OM MATERIELBERGET: "JAG HAR INGA BESPARINGSKRAV"

Ingemar Wahlberg leder försvarets tyngsta utredning.
Han ska ge förslag på nya vapen för nästa årtionde.

Så här kan det se ut om eller när tredje ubåten går i ytläge. Foto: Saabgroup.com

FÖRSVARsutbildaren träffade Ingemar Wahlberg som utreder Försvarmaktens långsiktiga materielbehov, han tar sig an det som kallas materielberget.

Direktiven för utredningen är vida.

– Jag har inget besparingskrav och jag har ingen ekonomisk ram, säger Ingemar Wahlberg.

Han kommer att lämna förslag till prioriteringar utöver oförändrad ekonomi.

– På det sättet har jag fria händer att prioritera. Sedan får de politiska partierna avgöra.

INGA SPENDERBYXOR

Det blir lite av julafton?

– Man kan tro det, att nu finns ingen övre gräns, nu kommer spenderbyxorna fram.

Så blir det inte. Ingemar Wahlberg har jobbat inom regeringskansliet och för försvarsutskottet i över 30 år.

– Jag har lärt mig vad som är rimliga utgångspunkter, hur långt partierna kan gå, säger Ingemar Wahlberg.

Det partierna kommer att satsa på är vapensystem. Det finns några som är utpekade och ett som Ingemar Wahlberg tittar extra noggrant på är en ytterligare ubåt. I utredningen finns under lupp radarkedjan och skolflygplan bland mycket som står på önskelistan.

– Det blir alltså ingen julafton, jag inser att försvarsbudgeten ska klämmas in i en annan budget som omfattar hela landet.

Men Ingemar Wahlberg räknar förstås på nivåer, en som ligger runt 45 miljarder kr.

– Om vi går upp till 60 miljarder, då är det andra prioriteringar. Går vi upp till 70 miljarder öppnas helt andra förutsättningar, säger han.

HUR SER DET UT?

Det som Johan Tunberger på FOI kallade ruptur, således något helt oväntat som händer, om det blir en ruptur i säkerhetspolitiken och helt kastar om planeringsförutsättningarna?

– Det som inte var politiskt möjligt för några år sedan, det är en politisk realitet i dag. Man ska inte ha för tvärsäkra uppfattningar om hur det ser ut om tio eller femton år.

Det ska ändå Ingemar Wahlberg försöka ha en idé om. Hur ser omvärlden ut 2020 och tio år framåt?

Vilka vapensystem finns då och vad kan de prestera? Hur ska utredningen matcha det i dag?

Vad prioriterar du?

– Vi kommer att trycka på att de förband som finns fylls upp.

Om Försvarmakten liksom alla andra myndigheter har en tajt budget, vore det då inte lockande att använda gammal materiel istället för att kassera den? Att ha flera förband med olika modern materiel?

– Vi har haft den modellen förut, brigadförband, lokal-försvarsförband och Hemvärnet, säger Ingemar Wahlberg.

Den ordningen möjliggör en större numerär och fler förband. Problemet är att det inte finns mycket omodern materiel, den har kasserats, destruerats.

LÄTT ATTACK?

Skulle det gå att förbandssätta skolflygplanet SK 60 som lätt attack? Det tycker Ingemar Wahlberg vore möjligt, men reser invändningar.

– Den är för långsam, skulle inte överleva i dagens stridsmiljö.

Luftvärnsrobotar?

– Det kommer att ingå i utredningen.

Att liksom med kustrobotarna plocka ihop gammal materiel?

– Vi kommer att titta på den möjligheten. Har vi tillräckligt bra materiel som finns i förråd och kan den bli till nytta? säger Ingemar Wahlberg.

Utredningen ska presenteras i februari nästa år och blir då ett underlag för försvarsberedningen.

TEXT: PER LUNQE

VISBYKORVETTENS STYRKA – LYSSNANDE TYSTNAD

HMS Visby lägger ut från kajen i Visby med uppgift att genomföra sjöövervakning i södra Östersjön. En av tre huvuduppgifter för flottiljchefen, kommandör Fredrik Palmquist och hans underställda vid fjärde sjöstridsflottiljen.

För den moderna sjöstriden är en av de viktigaste egenskaperna att kunna vara tyst. En förmåga som de svenska korvetterna av Visbyklass behärskar mycket väl. Med sin smygteknik och mycket avancerade signalspaningssystem kan HMS Visby och hennes besättning konsten att lyssna men göra det tyst innan målet bekämpas.

– VI VILL OCH MÅSTE vara så tysta som det överhuvudtaget är möjligt för att vi ska kunna verka på ett optimalt sätt. Först när vi vill agera offensivt tänder vi vår radar vilket ungefär är som att öppna luckan till en braskamin, säger Fredrik Palmquist.

Han är kommandör (motsvarighet till arméns överstegrad) och chef för en av landets två sjöstridsflottiljer, den fjärde, baserad vid Berga utanför Stockholm.

FÅR STÖD AV TROSSÖ

I flottiljen ingår de två Visbykorvetterna HMS Visby och Helsingborg samt korvetten Sundsvall i 41:a korvettdivisionen. Divisionen får stöd med förnödenheter, ammunition och drivmedel av stödfartyget HMS Trossö som denna dag ligger kvar vid kaj medan HMS Visby, Helsingborg och Sundsvall sätter god fart ut mot öppet hav. I hög fart passeras den trånga passagen Järnholmssund och sedan väntar Östersjön.

Under tiden som vi går mot dagens övningsområde ett antal sjömil utanför Utö i Stockholms södra skärgård berättar Fredrik Palmquist om flottiljens verksamhet. En verksamhet som mycket snabbt kan förändras från övning till skarp.

– Mina fartyg är alltid fyllda med de förnödenheter och ammunition som behövs för att vi ska kunna

genomföra en längre operation. Vi har ett antal gånger under pågående övning avbrutit och genomfört en skarp insats så läget för mina sjömän och officerare kan förändras snabbt.

SKYDDA HANDESSJÖFARTEN

Flottiljens tre huvudsakliga uppgifter är att skydda handelssjöfart på svenskt och internationellt vatten, bedriva sjöövervakning såväl över som under ytan samt delta inom ramen för en gemensam kustförsvarsoperation, i första hand med amfibiekåren.

Även minutläggning är en viktig uppgift då farleder och andra intressanta områden snabbt kan spärras via minering.

– Vi har inom marinen en bra portfölj av minor som har mycket höga prestanda. Detta vapensystem är viktigt för oss att kunna hantera då ett antal fasta minlinjer avvecklats.

Ombord på HMS Visby denna dag finns ett 40-tal personer och samtliga är anställda. Ungefär hälften av besättning är matroser. Med tanke på kraven på beredskap och kompetens finns inga värnpliktiga sjömän ombord.

FINGERTOPPSKÄNSLA KRÄVS

Förutom strid mot anflygande robotar ska också fartygets egen däcksbåt, en snabbgående räddnings- och bord-

Den svenska örlogsflaggan vajar lätt i den lätta havsbrisen när HMS Visby är på väg mot sitt övningsområde.

ningsbåt, sjösättas för att nya matrosar ska lära sig att hantera systemet. Det kan låta enkelt men Försvarsutbildarens utsände inser snabbt efter att studerat sjösättningsmomentet att det krävs både fingertoppskänsla av såväl däcksbåtens styrman samt vinschoperatör för att däcksbåten ska komma upp och ned från vattenytan på ett säkert sätt när båda fartygen gungar jämsides med varandra.

HMS Visby närmar sig dagens övningsområde och nu ska 57-millimeters automatkanonen få bekänna färg. Denna gång beordras inte "klart skepp" eftersom det är övning och fokus ligger på att få nya operatörer att känna sig trygga med att hantera såväl det skjutande systemet som eldledningssystemet.

KORTA ELDSKURAR

– Robot, robot, robot! bäring 060, varskor radaroperatören!

Målet, ett bogserat mål med förmåga att agera som en riktig sjömålsrobot med anflygning på mycket låg höjd är upptäckt.

Aktiviteten och fokuseringen i stridsledningscentralen ökar markant och några sekunder senare kommenderar artilleriofficeren eld och 57:an spottar ur sig ett par korta eldskurar.

Hela förloppet simuleras i den avancerade simulatorn som också visar om målet träffades, vart det blev träff och tid för bekämpning.

Ytterligare några varv senare och ett antal skott avlossade är fartygschefen, örlogskapten Urban Carlsson nöjd och ger order om att övningen avbryts.

Idag var det övning – i morgon kan situationen vara skarp.

TEXT OCH FOTO: STEFAN BRATT

Artilleriofficeren är beredd att inleda dagens övning med simulerad skjutning med korvettens 57 millimeters automatkanon.

DATA, KORVETT TYP VISBY:

Längd: 72 meter

Bredd: 10,4 meter

Djupgående: Cirka 2,4 meter

Displacement (vikt): Cirka 650 ton

Besättning: 40 personer

Toppfart: Cirka 40 knop

Beväpning: Sjömålsrobot, torpeder för ubåtsjakt samt 57 millimeters automatkanon för egenskydd.

FAKTA VISBYSERIEN

Visbyserien består av fem fartyg, förutom HMS Visby även Karlstad, Helsingborg, Härnösand samt Nyköping.

Leveranserna avslutades för knappt tio år sedan och korvetterna utgör idag stommen i Marinens två sjöstridsflottiljer med basering på Berga örlogsbas samt marinbasen i Karlskrona.

Det unika med Visbyserien är att konstruktionen är av så kallad smygkaraktär där mycket tekniskt utvecklingsarbete lagts på att minska fartygens radarsignaturer så att de är svåra att upptäcka via både signalspaning och radarövervakning. Dessutom är fartygen byggda i kolfiberarmerat plastlaminat vilket gör dem mycket starka i förhållande till sin vikt. Laminatet har utvecklats i samarbete med FMV, leverantören Kockums samt Kungliga Tekniska Högskolan och är både omagnetiskt samt har smygegenskaper. En brist i beväpningen är dock att fartygen saknar ett mer avancerat luftvärnssystem, således robot, för bekämpning av stridsflygplan.

VÄRDLANDSSTÖD PÅ SVENSK MARK – FÖR FÖRSTA GÅNGEN

Utländska förband deltar i Aurora och värdlandsstödet testas för första gången.

INFÖR UPPSTARTEN AV Aurora förbereddes övningar med värdlandsstöd. Hur ska Försvarsmakten och Sverige vid en militär konflikt ta emot och lämna stöd till förband från länder inom Nato enligt värdlandsavtalet?

Hur planerar man för aktiviteter som aldrig förr ägt rum i Sverige?

– Att ta emot och lämna stöd till deltagande utländska förband har länge varit en naturlig del av Försvarsmaktens övningsverksamhet, men vi behöver hela tiden bli bättre och mer effektiva i takt med att omvärlden förändras, säger överste Peter Adolfsson, chef för Göteborgs garnison och övningsledare för den del i Aurora 17 som omfattar värdlandsstödet.

LUFTVÄRN GRUPPERAR

Aurora 17 är ett steg på vägen för att skapa både administrativa och praktiska rutiner och metoder för värdlandsstöd för att Sverige ska ha förmåga att ta emot militärt stöd även i en eventuell kris- eller krigssituation om regeringen så beslutar.

Vilka är de utländska förband som Sverige övar värdlandsstöd med?

– Ett franskt luftvärnsförband och ett amerikanskt luftvärnsförband, ca 200 personer, kommer att gruppera i Göteborgsområdet. Båda förbanden kommer senare att omgruppera till östra Sverige. För övrigt tar vi emot fler utländska förband som transporteras vidare till andra platser i Sverige.

Utmaningar inför övningar med utländska förband som ska kunna verka på svensk mark?

– Vårt fokus har varit att, i samverkan med andra myndigheter och markägare, rekognosera de platser där de utländska förbanden ankommer, som till exempel hamnar, flygplatser och landförbindelser. Alla inblandade måste vara helt på det klara med vilken roll och uppgift man har under olika moment av värdlands-

stödet, vem som leder olika verksamheter och hur vi samverkar och kommunicerar med varandra.

PRAKTISKT STÖD

Hur har det gått med alla praktiska frågor för att förbereda förbandens verksamhet under Aurora?

– Bra. En betydande del av vårt arbete i övningen är genomförd i och med det omfattande förberedelsearbetet. När de utländska förbanden är på plats handlar det främst om praktiskt stöd som till exempel skydd, bevakning, logistik, samband, ledning och förnödenheter.

Hur kommer förbanden att tas emot inför marsch mot övningsområdena?

– Göteborg är dels ett militärstrategiskt mycket viktigt område och dels ett lämpligt område med nödvändiga faciliteter och infrastruktur för att ta emot ankommande utländska förband, säger Peter Adolfsson.

SÄKERHET MED ANDRA

Aurora 17 är en svensk övning. Men för att träna den svenska försvarsförmågan deltar länder som Frankrike och USA med förband.

– Regeringens inriktning är tydlig, vi bygger säkerhet tillsammans med andra, säger generalmajor Bengt Andersson på Försvarsmaktens webbplats.

Han fortsätter:

– Aurora 17 innebär också ett steg på vägen för att öka Sveriges förutsättningar att ta emot utländskt militärt stöd om det skulle behövas, och regeringen så beslutar, i en verklig kris- eller krigssituation.

Försvarsmakten, tillsammans med andra myndigheter och organisationer, utvecklar nu förmågan till värdlandsstöd. De utländska förbanden ska kunna verka och lösa uppgifter på svenskt territorium.

TEXT: PER LUNQE

Amerikanskt luftvärn av typen Patriot.
Foto: Dirk1981 / commons.wikimedia.org

Vladimir Putin och Vitrysslands president Alexandr Lukasjenko under samspråk inför Zapad 2017. Foto: kremlin.ru

ÖVNING ZAPAD 2017 är en samövning inom de ryska stridskrafterna med deltagande även av stridskrafter från Vitryssland. Zapad-övningarna är återkommande storövningar och årets upplaga genomfördes mellan 14-20 september inom Kaliningrads Oblast (län) jämte inom övriga delar av nordvästra Ryssland.

Det handlade inte om någon liten övning där bedömare inför uppstarten har talat om volymen deltagande soldater som någonstans mellan 60 000-100 000, vilket skulle göra årets upplaga av Zapad till en av de största sedan avslutningen av det kalla kriget.

KRIGET I FOKUS

Övningen har haft som yttersta syfte att förbereda deltagande förband för kriget där det handlar om att utveckla förmågan att genomföra gemensamma strategiska och operativa insatser mellan mark-, sjö- och flygstridskrafterna samtidigt som interoperabiliteten testas och utvecklas med Vitryssland. En övning av denna omfattning utgör även ett utmärkt tillfälle där planerna för ett krig med Nato, liksom med stater utanför den västliga alliansen, kan testas och förfinas. I ett antal Natoländer har också inför övningens start oroliga röster höjts rörande motiv och mål med övningen i ett redan frostigt klimat mellan Ryssland å ena sidan och USA/Nato å den andra.

Ryssland är militärterritoriellt indelat i fyra Militär-distrikt (MD), vilka tillika utgör operativa-strategiska kommandon. För Zapad 2017 har Västra MD stått värd samtidigt som övningen innefattat hela västra Ryssland samt Vitryssland. Förbanden bedöms främst ha kommit ifrån Västra MD, respektive Kaliningrad, Östersjön och Norra marinen.

Ledning och strategisk rörlighet utgör nyckelfunktioner inom de ryska väpnade styrkorna och dessa utvecklas kontinuerligt i samband med större övningar.

Givet det dåliga ryska vägnätet är de ryska järnvägarna nyckeln till strategisk rörlighet inom jätteriket och de ryska järnvägstrupperna innehar här en huvudroll vilken kännetecknas av hög professionalitet. Av detta kan slutsatsen dras att Zapad-övningarna är komplexa. Denna komplexitet blir inte mindre av att sedan fyra år tillbaka deltar i ökande omfattning, förutom det militära försvaret, också andra myndigheter och ministerier inom Ryssland, representerande landets totalförsvart.

VAKSAMHET KRÄVS

Sedan 2013 tillämpas ett system med återkommande systematiska beredskapskontroller på alla nivåer vilka noggrant följs upp av den högsta politiska ledningen. Resultatet av detta är successivt förbättrad förmåga att från fredsverksamheten snabbt inleda operationer, således att överraskande inleda ett militärt angrepp. Detta har tidigare tillämpats, dels i samband med angreppet på Georgien 2008, dels i samband med angreppet på Ukraina 2014. Kriget mot Georgien avslöjade brister som beredskapskontrollerna, storövningarna och en målmedveten materiell förnyelse i stor utsträckning har rättat till.

Sammantaget skapar de systematiska beredskapskontrollerna och storövningarna tillsammans med en materiell förnyelse förmågan att överraskande starta och genomföra utdragna storskaliga mellanstatliga krig i vårt närområde. Det är detta som utgör den allvarliga bakgrunden till att vårt land parallellt med Zapad 17 genomfört övning Aurora. Detta gör att vi höjer tröskeln för ett angrepp mot vårt land samtidigt som vi inom Försvarmakten, bland soldater, specialistofficerarte, officerare liksom frivilliga höjer tilltron till den egna förmågan.

TEXT: TOMMY JEPPSSON

UNGDOMSTÄVLINGEN HAR NÅTT TAKET?

Logistiken sätter en gräns för hur många som kan tävla, säger Rikshemvärnschefen Roland Ekenberg.

UNGDOMSTÄVLINGEN PÅ HVSS, Rikshemvärnschefens ungdomstävling bara växer, i år tävlade 350 ungdomar i 72 lag på HvSS. Det är Försvarsmaktens största ungdomstävling och det är inte bara tävling, det är också en helg där ungdomar från hela landet, Norge och Baltikum träffas och har roligt.

I år deltog 37 lag från Försvarsutbildarna, i pojkklassen, flickklassen och den klass som var mixad.

– Det är många som är med från oss, men vi ska öka vårt deltagande, säger Bengt Sandström, generalsekreterare i Försvarsutbildarna.

TRE I TOPP

Efter en regnig lördag med momenten hinderbana, fältskytte, biathlon, avståndsbedömning, precisionskast och överraskningsmomentet kravallstängsel som skulle monteras, var tre lag i topp.

Flyboys från Blekingegruppen var först ut i jaktstarten på söndag, tre minuter före Försvarsutbildarlaget Nya varvet och 20 minuter före ett annat lag från Försvarsutbildarna, NSG Vikings.

Det började med orientering följt av snabbskytte och straffrundor. Efter terränglöpning gick lagen i mål vid HvSS och slottet.

DET ÄR KUL

En av de tävlande värmdes upp på söndagsmorgonen, Hampus Carlsson från Försvarsutbildarna Bohuslän-Dal. Han är med i ungdomsverksamheten och brukar träffa sina kamrater och instruktörer på Skredsvik. Han tyckte att lördagen gått bra och hans mixade lag startade som 6:a på söndagen. Överraskningsmomentet gick också bra för laget. Hampus var med förra året och då hamnade laget i mitten på resultatlistan. Han är med för att han tycker att det är kul. Hans lag hade före tävlingen tränat med ungdomarna från Skaraborg, ett av alla 72 lag som deltog.

– Så här många lag har vi inte haft med i modern tid, säger Rikshemvärnschefen, generalmajor Roland Ekenberg.

Han menar dock att det finns en gräns.

– Vi närmar oss den. Kvaliteten är viktig och logistiken ska fungera.

En lösning är uttagningstävlingar, han var själv med i en sådan som ungdom på 1970-talet. Helgen har två mål.

– Det ska vara tävling och det ska vara roligt.

Det är Rikshemvärnschefens ungdomstävling, det syns när han rör sig bland ungdomar och lagledare.

– Jag har pratat med många här och de har kul, men

Försvarsutbildarungdom från Hässleholm forcerar hinderbanan. Foto: Dennis Berggren

Goda minner i regn. Sebastian Brönnheim med sitt Försvarsutbildarlag. Foto: Dennis Berggren

det ska också vara ordning och reda, säger Roland Ekenberg.

Liksom Bengt Sandström menar han att tävlingen kan vara en bra målbild för ungdomsavdelningar runt om i Sverige, i Norge och Baltikum.

TRÄNINGSLÄGER

Det blev Flyboys från Flygvapenfrivilliga, Region Syd som sprang in först i målfållan. Lagledaren Jonathan Nyberg var lika glad liksom övriga ungdomar i laget.

– Vi är superglada över hur bra vi presterat, säger han.

Laget hade vittring efter första dagen och de höll ledningen. Före tävlingen genomförde de ett intensivt träningsläger och det gav utdelning. Ungdomsverksamheten är för dem förlagd till Lv 6 och F 17. De har 40 övningar eller träffar om året.

Max Palmgren är en av ungdomarna i laget. Det var första gången för honom på HvSS. Han hade trott på topp 5. Nu blev det vinst.

– Vi satsade och lyckades, säger Max Palmgren.

För Försvarsutbildarna är det här en viktig tävling.

– Det är en helg av gemenskap, att de som tävlar stöttar varandra. De som startar ska komma i mål, säger Bengt Sandström.

Han har varit på plats i sex år, med avbrott för ett år då han tjänstgjorde i Somalia.

– Det här är kronan på verket i ungdomsverksamheten. Och det är en bra målbild.

Bengt Sandström vill också få med fler ungdomar än de som tävlar.

– De som varit med på träningsläger inför tävlingen men inte kommit med som tävlande borde få vara med som besökare, säger han.

HvSS och personalen vet vad som ska göras inför och under tävlingen. Skolans chef, Björn Olsson är övningsledare och planeringen är igång ett halvår före tävlingen.

– Det blir alltid lite friktioner som vi rättar till, säger han.

30 anställda på HvSS och 20 frivilliga ser till att tävlingen fungerar.

– För personalen är den här helgen höjdpunkten på året.

Lagledarna är också viktiga personer.

– En eloge till dem. De är ett bra kitt mellan oss och de tävlande, säger Björn Olsson.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

PLACERING AV FÖRSVARsutbildarnas BÄSTA LAG:

Klass A (pojkar)	Plats 2 Lagnummer 57 NSG Vikings	Försvarsutbildarna Norra Småland
Klass B (flickor)	Plats 5 Lagnummer 23 The unexpected	Försvarsutbildarna Skåne
Klass C (mix)	Plats 6 Lagnummer 20 Werners onda feer	Försvarsutbildarna Stockholm Södermanland

Generalmajor Roland Ekenberg vid Rikshemvärnschefens ungdomstävling. Foto: Per Lunqe

Estländskt skytte. Foto: Per Lunqe

Vinnarna i mixed-klassen Hv-12 från Norge, stöttar varandra. Foto: Per Lunqe

BRA SJUKVÅRDSKURS PÅ FÅRÖ

Under Förvarsutbildarnas sjukvårdsutbildning, grundkurs 2, faller bitarna på plats för eleverna. Nu kan de agera i grupp.

Sjukvårdsmoment på Fårö. Foto: Maria Petré (arkivbild)

PER SPJUT, utbildningsledare Förvarsmedicin hos Förvarsutbildarna samlar eleverna på gruppchefskursen och grundkurs 2 sjukvård i samlingssalen Digerhuvud på Fårö kursgård. Han håller högt tempo i genomgången. Eleverna lyssnar uppmärksam. De ska gå in i befattningar i hemvärnet och det är viktiga befattningar. De förbereds nu inte bara på att klara sjukvårdsinsatser, de ska också klara det i en miljö där det är strid.

Jag räknar till över 30 elever. Syftet med de tematiska övningarna på kursen är, som Per Spjut säger, att knyta ihop säcken. Med kunskaperna från grundkurs 1 ska nu sjukvårdsgruppens uppgifter kunna. Tidigare har grundkurs 2 avslutats med en tvådygnsövning. Det har varit med tält och annan materiel ute i fält. I år blir slutövningen mer koncentrerad. Inga tält ute i fält. På det sättet sparas värdefull tid. Vård av materiel utgår eftersom tält inte behöver rengöras.

– Vi fokuserar på det vi ska klara av, säger Per Spjut.

OM KAMRATEN SKADAS?

Det är daglig sjukvård i en miljö med andra hemvärnsförband. Det är vård vid transporter och det är att bygga en sambandsplats för sjukvård.

– Mer specifikt kommer vi in på hur vi ska hantera skadade i en viss miljö.

Vad gör soldaterna i en sjukvårdsgrupp som blir beskjuten? Om en kamrat i sjukvårdsgruppen blir skadad? Ett annat tema som kommer upp i slutövningen är masskadesituationen.

– Vi stressar er och ni ska klara av flödesschemat under stress.

Det är i mörker och i miljöer där sikten av andra skäl är begränsad. Stress och press.

– Era sinnen är maxade av annat än själva sjukvården. I en masskadesituation måste ni kunna prioritera, ni måste kunna fatta snabba beslut, säger Per Spjut.

Men det är en utbildningssituation.

– Vi har gjort fem dagar, ni har kommit långt, generalmajor Engelbrektson (arméchefen som var med på ett moment av utbildningen) var mycket nöjd.

Per Spjut fortsätter. Eleverna är taggade.

– Ett ordinarie förband kommer inte så här långt på fyra veckor. Men ni har kommit långt.

Eleverna sträcker på sig.

– Ni är frivilliga, ni försvarar friheten. Ni har tagit ett aktivt val. Ni kan faktiskt säga, hej, nu drar jag, och gör något annat. Men det gör ni inte, säger Per Spjut.

Nej. Det gör inte eleverna på grundkurs 2.

VIKTIGAST ATT GÖRA

Stoltheten stiger i samlingssalen.

– Vi ska knyta ihop säcken. Tidsmässigt, vad kommer ni att syssla mest med?

Flera händer räcks upp.

– Daglig sjukvård, svarar en elev.

Det var rätt svar.

– Vad är viktigast att hantera?

– Förebyggande, svarar en annan.

Per Spjut föreläser om sjukvårdsgruppens uppgifter inför Fåröeleverna.
Foto: Per Lunqe

– Svåraste situationen?

– Masskadeutfall.

Per Spjut gör en sammanfattning.

– Ni kommer att hamna i allt från skavsår till svåra situationer. Vem ska gå först till andra vårdresurser? Att prioritera är det svåraste.

En sjukvårdsgrupp måste ha rutiner.

– Någon vill skjuta bort oss, alla respekterar inte folkrätten. Historien visar att i krig och konflikter är det stor risk att det begås brott mot folkrätten genom att sjukhus och sjukvårdspersonal attackeras och dödas. Därför måste ni uppträda rätt stridstekniskt. Vad gör

Uppsamlingsplats för sjukvård under slutövningen på grundkurs 2.
Foto: Per Lunqe

att ni kan ta stora risker?

Flera händer igen.

– Man vill rädda en kamrat. Man tar risker för sina kamrater, svarar en elev.

Förbandsandan gör att man tar stora risker. Per Spjut ritar på white boarden framför eleverna. Han ritar en situation med en pluton som har en bevakningsuppgift. Utbildningspasset fortsätter.

Jag sätter mig efter passet ner med en av eleverna på grundkurs 2, Moa Mikaelsson. Hon är 22 år gammal

Fortsättning på nästa sida

DEMIS FICK NYTTA AV SJUKVÅRDSKUNSKAPER OCH FORTSÄTTER SIN BANA

EFTER FÖRRA sommarens ingripande på Gotlandsfärjan går Demis Khayer vidare med Försvarsutbildarnas sjukvårdsutbildning.

Demis är i dag 22 år och det var förra året det hände. Han hade genomfört grundkurs 1 på Fårö som innebär fokus på enskilt uppträdande som sjukvårdare. Kursen hade gått bra och ett av momenten var åtgärder vid epilepsianfall, vilka åtgärder man som sjukvårdare ska vidta. Demis var efter kursen färdig att ta en befattning som sjukvårdare i 291. Insatskompaniet med bas Berga.

Demis Khayer fortsätter med sjukvård efter förra sommarens ingripande.

INSTRUKTÖRSELEV

Det som sedan hände var som hämtat ur grundkursens instruktionsbok. Demis tar hand om en tjej på färjan från Visby som krampar i ett epilepsianfall. Han fick förstås en förtjänstmedalj för detta.

Nu har Demis återvänt till Fårö. I slutet av sommaren har han fortsatt sin utbildning som sjukvårdare. Han var instruktörselev på Försvarsutbildarnas grundkurs 2 sjukvård och höll i moment som fälttest och ledde 30 elever som skulle löpa 2 km och helst klara Försvarsmaktens tolv minuter och 30 sekunder.

– Det här var försteget till instruktörskursen, säger Demis.

Den kursen ligger framför honom. Han har också sökt Försvarsmaktens grundläggande utbildning på Amfibieregementet, Berga. Där hoppas han rycka in i oktober. Demis bor i Bålsta. Hade det inte varit närmare med Ledningsregementet eller Livgardet?

– Jag trivs bra på Berga, där är det gott kamratskap, säger han.

Befattningen han sökt är skyttesoldat. Det blir en skyttesoldat med goda kunskaper i sjukvård.

TEXT OCH FOTO: PER LUNQE

och kommer från Boden. Hon är med på den tio dagar långa kursen. Den började med, vilket hon uppskattar, en repetition av grundkurs 1. Nu är den inriktad mot grupp och gruppchef. Hon har lärt sig mer om alla momenten; samband, karta och orientering, hon kan inreda ett fordon för skade- eller sjukvårdstransport. Moa vet hur man upprättar en samlingsplats. Hon kan göra daglig sjukvård. Kort sagt, hon är redo att ta en befattning i en av hemvärnets sjukvårdsgrupper.

– Det har varit mycket, men inte för högt tempo för mig, säger hon.

På grundkurs 1 var det mer drill. Här går eleverna in på uppgifternas djup. Moa gillar Per Spjut och hans instruktörer, de är erfarna, något Moa uppskattar.

Hemma i Boden läser hon till receptarie och kommer att få tjänst på ett apotek. En utbildning och en tjänst

som passar bra för en sjukvårdare i hemvärnet.

Kursmomenten på Fårö kommer hon att ha nytta av.

– Allt är nyttigt. Och det har varit lite av en anspänning att inte veta vad som ska komma i slutövningen.

Roligast hittills på kursen?

– Att åka ut till fiktiva bataljoner och planera för uppsamlingsplatser, säger Moa.

Vilka framtidsplaner har du?

– Jag hoppas bli sjukvårdsgruppchef.

Tidigare har Moa bland annat gått ungdomskurser och ledarskapskursen genom Flygvapenfrivilliga. Som gruppchef vill hon veta vilka mandat hon får.

– Då är det lättare att leda gruppen, säger hon.

Hon vill agera med och inge förtroende.

TEXT: PER LUNQE

BLODET DROPPAR PÅ FÅRÖ

KVALITETSSÄKRING av hemvärnets sjukvårdsgrupper genomfördes 14-16 juni på Fårö, Gotland och kallas av sjukvårdarna för "Blodet droppar".

Deltagarna hälsades välkomna på fredagen och fick information och körschema för helgen. Under lördag och söndag genomfördes sex stycken två timmarsstationer där sjukvårdsgruppen testades i daglig sjukvård, masskadesituationer, taktiskt omhändertagande av stridsskadad i stridsmiljö, triage-prioritering, vård under transport och skadeutfall vid olika olyckor.

Två lag var mycket jämna och båda ville ta med sig vandringspokalen hem till förbandet. Vinnare 2017 blev sjukvårdsgruppen i Kalix kompani/Gränsjägarbataljonen Lapplandsjägargruppen tätt följd av en sjukvårdsgrupp från Södertörnsgruppen.

Syftet är att kvalitetssäkra sjukvårdsgrupperna och varje deltagande grupp kommer att få en sammanställning på det de kan och det som de skall arbeta vidare med för att öka sin förmåga att hantera Försvarsmedicin på sitt förband.

Vinnande lag. Foto: Tiina Marberg

Projektledare för "Blodet droppar 2017" var Helene Österdahl och Per Spjut utbildningsledare Försvarsmedicin vid Försvarsutbildarna.

Vi önskar sjukvårdsgrupper från hela landet välkomna till Fårö i juli 2018.

TEXT: PER SPJUT

Välkommen att söka bidrag för verksamhet som tjänar till att stärka Sveriges försvar samt fredsbevarande och samhällsstödjande åtgärder.

Berättigade att söka är frivilliga försvarsorganisationer och organisationer som verkar för stöd till samhälle och individer. Ansökningar till Källvikenstiftelsen kan göras under två perioder per år:

1 april – 1 september och 1 oktober – 1 mars.

För ansökningsformulär och mer information, se hemsidan.

Källvikenstiftelsen • Pionjärvägen 6 • 451 34 Uddevalla • info@kallvikenstiftelsen.se • www.kallvikenstiftelsen.se

SKOGSBRÖDERNA PÅ NYTT

DET ESTNISKA MOTSTÅNDET mot den sovjetiska ockupationen var kraftfullare än man i Väst varit medveten om. Det har också skildrats skönlitterärt, bl a i Valev Uibopuu roman Ingen hör oss (1990). I Jaan Kross stora roman Kolme katku vahel (tysk övers. Das Leben des Balthasar Rüssow, 1986) speglas skogsbrödernas öde i huvudpersonens möte med ett av de estniska bondeupproren under 1500-talet.

Nu har skogsbrödernas öde fått sin krigsvetenskapliga skildring. Det är Henn Avasalu, som forskat kring deras historia. Han redovisar sina resultat i en uppsats, publicerad i Kungl Krigsvetenskapsakademiens Handlingar och Tidskrift NR 2/2017. Den period han skildrar är 1940-1941 (den första sovjetiska ockupationen) samt 1944-1956. Med det senare året anges den tid, då det aktiva motståndet planade ut. Grupper och enstaka skogsbröder fanns dock kvar i skogarna ända till 1980-talet. Skogsbröderna bestod från början

av frivilliga. 1944 tillkom personal från det finska frivilligförbandet IR 200. Det hade satts upp med estniska flyktingar under Finlands fortsättningskrig och fördes efter vapenstilleståndet över till Estland. Dess regementsfana bevaras ännu i finska kyrkan på Slottsbacken i Stockholm. Andra hade av tyskarna varit mobiliserade i den estniska legionen eller blivit handräckningsmän i Wehrmacht.

Sovjetstaten satte in stora resurser på att bekämpa skogsbröderna. Deras svaga punkt var underhållet, särskilt sedan kommunisterna genom kollektiviseringen brutit ned den självägande bondeklassen. Självständiga människor är en risk för varje förtryckare.

Idag är skogsbrödernas kamp en viktig faktor i det nationella självmedvetandet. Det behövs. Jaan Kross yttrade en gång: "Här är det alltid farligt att leva."

TEXT: CHRISTIAN BRAW

SMAKRIKT FÖR TUNN PLÅNBOK

DET STÅR KLART att författaren till *Jägarromantikern meddelar goda tips på mat som inte kostar skjortan*, Per Lunqe, haft nytta av sin erfarenhet som jägarplutonchef i armén.

Man ska göra det bästa av vad man har, skriver Per Lunqe: "Där uppe i Norrlandsskogarna, i träskan, på fjället fantiserade jag och mina kamrater om tre rätters under långa marscher på tom mage." Några lyxmiddagar presenteras knappast i kokboken, men väl 45 både smakrika och billiga rätter. De flesta av måltiderna kan lagas för under 20 kronor portionen – det vill säga om man inte dricker årgångsviner utan håller sig till iskallt vatten – gärna från en kolsyremaskin.

Per har med sin korvgryta lyckats slå "nätrekordet" - tio kronor - med en kronas marginal: Skär korven, hacka

löken grovt. Stek några minuter i kastrull. Tillsätt tomatpuré och krossade tomater. Låt puttra i tio minuter. Lägg i bönorna och ös på med Tabasco.

För att nå långt krävs eftertanke vid inköpen. Är du stadd i kassa hamstra då råvaror i frysen. Någon dyr stek behövs inte. Högre som får koka 2,5 timmar fungerar utmärkt till höstgrytan. Servera med kokt potatis och svart vinbärsgelé.

Lunqe skildrar sina vedermödor på ett lika korthugget som humoristiskt sätt. När oxsvansen för 89 kronor kilot var slut hos Hemköp "fick jag krypa till korset och köpa från Coops disk och det blev värre än jag trott: 199 kronor. I chocktillstånd betalade jag. Nu puttrar det på spisen och jag har haft debriefing med mig själv."

En HP-sås är sju kronor billigare på Willys än på Coop och är ett måste på Pers tallrik. Isterband och potatis och inlagda rödbetor lyfts till hög nivå med denna engelska klassiker.

Det är mycket köttätter, husmanskost med en accent av nyare svenskt kök Per Lunqe lagar. Älgfärsbiffar, thailändska köttbullar, gratinerad hummer, rotmos med fläsklägg, kycklingwok om vart annat. På Pers gravsten ska det stå "korv med bröd".

TEXT: ULF IVARSSON

PER LUNQE: JÄGARROMANTIKERN - MEDDELAR GODA TIPS PÅ MAT SOM INTE KOSTAR SKJORTAN.

Fredsbaskerförlaget, fredsbaskersforlaget.se
100 s. 200:- plus porto.

KRÖNIKAN

STEFAN I UNDERLANDET

Lewis Carrolls bok Alice i Underlandet kom ut första gången 1865. Den handlar om lilla Alice som rent tillfälligtvis hamnar i en värld där hon träffar typer som den galne hattmakaren och en piprökande larv. Det är en värld som saknar all logik.

KORT SAGT, SOM IT-SKANDALEN med Transportstyrelsen och regeringen Löfven som huvudaktörer. Händelseförloppet är nästan för illa för att kunna vara sant. Historien om hur information med bäring på rikets säkerhet gjorts tillgänglig för icke säkerhets-kollad personal i utlandet skulle kunna vara hämtad från nyhetsstationen Fake News.

Där upphör likheterna. Alice i Underlandet har genrebestämts som fantasy alternativt nonsens. IT-skandalen är i högsta grad på fullt allvar.

Trots varningar internt och från Säpo valde Transportstyrelsens generaldirektör Maria Ågren – och hennes styrelse – att bryta mot Säkerhetsskyddslagen, Personuppgiftslagen och Offentlighets- och sekretesslagen samt myndighetens egna krav på informationssäkerhet.

Trots att regeringskansliet fick information skiljdes inte Ågren från sin tjänst förrän frågan rättsligt hade prövats. Och då med hänvisning till oenighet med infrastrukturministern Anna Johansson om hur arbetet skulle bedrivas. Locket satt på. Ågren kvarstod dessutom som GD till disposition. Först när skandalen briserade i juli fann regeringen för gott att säga upp henne.

Så mycket för regeringens vilja till transparens och ansvarsutkrävande.

Också det juridiska utfallet är som hämtat ur Alice i Underlandet. Ett strafföreläggande på 70 dagsböter – för att ha lämnat ut ”nycklarna till riket”. Så vad kan vara mer naturligt i Underlandet än att Ågren tagit hjälp av LAS för att få behålla sin titel.

I upp- och nedvända världen visste inte infrastrukturministern om skandalen – trots att hennes statssekreterare fått information om saken. I samma

värld informerade inte inrikesminister Anders Ygeman dåvarande statssekreterare Ann Linde (nu EU- och handelsminister) sin chef när hon fick kunskapen. Tid förlorades.

Och så fortsätter det.

Trots att det rör sig om en säkerhetsskandal vars potentiella skada jämförts med Bergling-affären, gick aldrig information till varken oppositionens partiledare, Utrikesnämnden, Justitiekansliet eller Forsvarsutskottet.

När skandalen briserade i juli – tack vare mediernas grävande – uttryckte statsminister Löfven sitt fortsatta förtroende för de direkt ansvariga ministrarna Johansson och Ygeman, liksom för tredjemannen Hultqvist. Deras brist på agerande var uppenbarligen okej. Inte heller när de två fick gå på egen begäran, ja förstås i stället för att bli bortröstade i den misstroendeförklaring som oppositionen flaggat för, gav Löfven uttryck för att de hade brustit.

Jo, förstås. Det hade varit trevligt att bli informerad. Sade Sveriges statsminister.

Så mycket för Löfvens vilja till transparens och ansvarsutkrävande.

Och fortsättning lär följa. Något som illustreras av försvarsdebatten om Peter Hultqvist ska sitta kvar eller borde drabbas av misstroendevotum.

Att det gick som det gick saknar all logik. I regeringskansliet finns en rad institutionella mekanismer där IT-skandalen borde eller kunde ha lyfts. Inklusivt det av Löfven skapade nationella säkerhetsrådet. Men för att citera Lewis Carroll: Om du inte vet vart du är på väg kommer du att hamna någon annanstans!

TEXT: CLAES ARVIDSSON

FÖRSVARSDOMAR PÅ TRÄNINGSHELG

UNDER EN HELG har försvarsungdom från flera försvarsutbildningsförbund genomfört en träningshelg förlagd till P4 i Skövde. Ungdomarna representerade förbunden Skaraborg, Bohuslän-Dal, Göteborg och Västmanland. Helgens träning var avsatt för de lag som senare ska delta i Rikshemvärnschefens tävling för Försvarsutbildarungdom och hemvärnsungdom. Tävlingen som är nationell till sin karaktär arrangeras vid Hemvärnets Stridsskola utanför Södertälje.

I tävlingen ingår flera olika moment, vilka också utgjorde grund för helgens innehåll. Bland de olika grenarna kan nämnas precisionskast, skytte, orientering, avståndsbedömning, hinderbana och allmän konditionsträning.

Samtliga deltagande lag uttryckte att de var nöjda med helgen och att det var berikande att träffa medlemmar från andra förbund. Den gemensamma träningshelgen har vidare bidragit till att skapa laganda och att lära känna lagmedlemmarnas styrkor och svagheter inför den kommande helgen. Även medverkande instruktörer var nöjda med helgen. Förhoppningen är att den återkommer nästa år. En förhoppning som också delas av Försvarsutbildarnas regionale utbildningsledare, Ulf Hammarlund.

TEXT: HANS INGBERT

Viktigt att få kartan och terrängen att stämma överens! Bengt Andersson till höger instruerar. Foto: Lars Westerström

Uppskattat besök av en engagerad försvarsminister. Foto: Per Klingvall

FÖRDJUPNINGSKURS TOTALFÖRSVARINFORMATION

Glada miner hos kursdeltagare i grupp 1. Foto: Lennart Bengtsson

UNDER SOMMAREN genomfördes två kurser på temat Totalförsvarsinformation – fördjupning. Den första var förlagd till kursgården Tylebäck. Den andra genomfördes på Fårö.

Kursen på Tylebäck var som förväntat mycket innehållsrik och försedd med kvalificerade lärare och gästföreläsare såsom Hans Brun på temat icke statliga hot och risker, David Bergman om informationspåverkan och Magnus Christiansson kring ämnet svensk säkerhets- och försvarspolitik, nordiskt försvarssamarbete och Nato-frågan. Kursinnehållet är mycket aktuellt och tar även upp de civila delarna av svenskt totalförsvar och den återtagningsresa som måste genomföras på den civila sidan i takt med den pågående upprustningen av försvarsmaktsförmågan. Kursen sammanhölls på ett föredömligt sätt av kurschefen Tommy Jeppsson och Lars Björk.

Föreläsningsdelarna varvades med grupparbeten som fick presenteras för övriga kursdeltagare. Hela veckan inleddes med ett pass om planerande och genomförande av lokal försvarsinformation, lett av Ulla Reimers.

Fördjupningskursen är det tredje steget i Försvarsutbildarnas utbildningspaket som börjar med hemortsutbildning och följs av en regional helgkurs på temat försvarsupplysning. Kursen kan varmt rekommenderas till intresserade medlemmar med försvars- och säkerhetspolitiskt intresse, men framför allt till medlemmar och funktionärer som ska svara för förbundens och föreningarnas totalförsvarsinformation.

TEXT: HANS INGBERT

WE ARE STOCKHOLM

I VAD SOM BÖRJAR bli tradition deltog ungdomar anslutna till Försvarsutbildarna, Svenska Lottakåren och Sjövärnsåren i detta evenemang. Här ges information om vår och andra frivilligorganisationers ungdomsverksamhet i syfte att engagera fler i en aktiv fritid. I år besökte bl a försvarsminister Peter Hultqvist evenemanget vilket var mycket uppskattat.

TEXT: TOMMY JEPSSON

ESTNISK UNGDOMSUTBILDNING

PÅ INBJUDAN AV estniska Rikshemvärnschefen fick Försvarsutbildarnas utsända, Harry Sepp och Björn Svensson, möjlighet att följa ungdomsutbildningar i Estland. Under drygt en vecka besöktes en pilotkurs i överlevnad för ungdomar som genomfördes under ledning av mycket kunniga estniska överlevnads- och friluftsutbildare. Dessutom gavs möjlighet att delta vid en baltisk ungdomsledarkonferens där även Storbritannien och Polen deltog. Särskilt uppskattat under konferensen var den presentation som Harry Sepp gjorde om vår överlevnadsutbildning för ungdomar. Veckobesöket är också ett led i att undersöka möjligheten att hitta formerna för ett mer varaktigt utbyte mellan ungdomsverksamheterna i Kaitseliit och Försvarsutbildarna.

TEXT OCH FOTO: BJÖRN SVENSSON

Genomgång inför ett av utbildningsmomenten.

VETERANMARSCHEN 2017

ÅTTA MEDLEMMAR i Försvarsutbildarna Södermanland, varav två ungdomar, deltog i årets Veteranmarsch på sträckan mellan Gävle och Söderhamn. Möten över generationer och utbyte av erfarenheter blev några av resultaten utöver naturupplevelser längs vägen. Här följer en av ungdomarnas upplevelse av marschen.

Fanvakten uppställd. Foto: Kim Svensson/Veteranförbundet Fredsbaskarna

Jag heter Norton Paulsen Wallenius och är ungdomsmedlem i Försvarsutbildarna Södermanland där jag har varit sedan 2014. I år är det tredje året i rad som jag gått Veteranmarschen och jag brukar få frågan vad Veteranmarschen är när jag någon gång pratar om den. Så vad är Veteranmarschen?

Veteranmarschen är ett sätt för Fredsbaskarna att uppmärksamma alla veteraner som varit i utlands-

tjänst, att gå för alla Sveriges veteraner och för att hedra dem som inte kom tillbaka från en insats.

I år var det lite annorlunda än vad som varit regel tidigare år. Detta år gick jag första etappen från Gävle till Söderhamn. Vi startade på morgonen inne i centrala Gävle och fick höra ett tal från Åsa Lindestam som är försvarsutskottet vice ordförande och som sedan vinkade av oss när vi började gå mot Söderhamn.

Det finns inte mycket man kan göra på en sådan här marsch mer än att kolla runt omkring på naturen eller prata med kamraten som går bredvid. Man kan höra många intressanta saker från de veteraner som går, till exempel hur det var när de var utomlands. Det är en mäktig resa man gör tillsammans med andra som är veteraner, soldater och civila, och så får man höra många historier. Man har helt enkelt äran av att gå tillsammans med folk som har kämpat för andras folks frihet och demokrati i andra länder.

På vår marsch mot Söderhamn så bjöds alla på en läsk av Sibylla och en glass av Fredsbaskarna. Vi fick äran att hedra en grav som tillhörde en utlandssoldat som har omkommit i ett annat land. Vi hedrade graven med ett tal och en tyst minut innan vi gick vidare mot vårt mål.

På grund av trafiksäkerheten så fick vi åka minibuss lite här och där och då fick det fungera lite som en vilopaus.

När vi kom in mot centrala Söderhamn så snyggade vi alla till oss och marscherade med fyra fanor i fronten: en svenska fana, en FN fana, en Fredsbaskerfana samt Södermanlands regementes fana. När vi kom fram tog Söderhamn stad emot oss och flera tal hölls. Efter talen delades det ut soldatprovsmärken till alla som har gått och sedan var det dags och åka hem till Södermanland igen.

TEXT: NORTON PAULSEN WALLENIUS

DET HÄNDER I FÖRBUNDEN

5/10-15/12

REGION SYD

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Introduktions-utbildning (ungdom)	06-08 okt	Halmstad	Halland
Årstävlan skytte	07 okt	Fräkne	Bohuslän-Dal
MTE-utbildning lastbil och släp (del 1)	07-08 okt	Revingehed	Skåne
Ungdomsövning	07-08 okt	Göteborg	Göteborg
Försvarsinformation	09 okt	Karlsborg	Skaraborg
Försvarsinformation	10 okt	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Försvarsinformation	11 okt	Lysekil	Bohuslän-Dal
Medlemsaktivitet	11 okt	Kviberg	Göteborg
För din säkerhet!	12 okt	Malmö	Skåne
Trafikkunskap	12 okt	Landskrona	Skåne
Ungdomsövning	13-15 okt	Kosta	Kalmar
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga, GU-F	14-27 okt	Halmstad	Halland
Månadsskjutning	19 okt	Landskrona	Skåne
Helgövning (ungdom)	20-22 okt	Skredsvik	Bohuslän-Dal
Sjukvårdstjänst	21 okt	Skövde	Skaraborg
MTE-utbildning lastbil och släp (del 1)	21-22 okt	Revingehed	Skåne
Försvarsinformation	23 okt	Åmål	Bohuslän-Dal
Studieresa	24 okt	Hässleholm	Skåne
Försvarsmuseet	25 okt	Höllviken	Skåne
Försvarsinformation	27-29 okt	Göteborg	Göteborg
CBRN och försvarsmedicinskt omhändertagande	28 okt-10 nov	Ronneby	Norra Småland
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga, GU-F	04 nov	Skredsvik	Bohuslän-Dal
Hemortsutbildning (ungdom)	04-05 nov	Göteborg	Göteborg
Ungdomsövning	06 nov	Åmål	Bohuslän-Dal
Försvarsinformation	07 nov	Skövde	Skaraborg
Försvarsinformation	08 nov	Kviberg	Göteborg
Hjärt-lungräddning	09 nov	Landskrona	Skåne
Materieltjänst	11 nov	Trollhättan	Bohuslän-Dal
Kommunal krisberedskap och hjärt-lungräddning	11 nov	Jönköping	Norra Småland
Military Weekend	10-12 nov	Halmstad	Halland
Military Weekend	10-12 nov	Skövde	Skaraborg
Totalförsvarsinformation – grundkurs	10-12 nov	Göteborg	Göteborg
Folkkrätt och mänskliga rättigheter	14 nov	Malmö	Skåne
Eftersök mörker	16 nov	Landskrona	Skåne
För din säkerhet!	16 nov	Landskrona	Skåne
Försvarsinformation	17 nov	Malmö	Skåne
Basutbildning (ungdom)	17-19 nov	Halmstad	Halland
Höstövning (ungdom)	17-19 nov	Skredsvik	Bohuslän-Dal
Ungdomsövning	17-19 nov	Eksjö	Norra Småland
Försvarsinformation	23 nov	Skövde	Skaraborg

REGION SYD

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Månadsskjutning	23 nov	Landskrona	Skåne
Militärhistoria	23 nov	Malmö	Skåne
Military Weekend	24-26 nov	Skredsvik	Bohuslän-Dal
Helgövning (ungdom)	25-26 nov	Revingehed	Skåne
Military Weekend	01-03 dec	Karlskrona	Blekinge
Military Weekend	01-03 dec	Revingehed	Skåne
Fältarbeten minröjning	02 dec	Rinkaby	Skåne
Soldatprov	02-03 dec	Göteborg	Göteborg
Military Weekend	08-10 dec	Göteborg	Göteborg
Ungdomsövning	08-10 dec	Eksjö	Göteborg
Skjuttävling	09 dec	Landskrona	Skåne
Fälttjänst (ungdom)	15-17 dec	Halmstad	Halland

REGION MITT

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Military Weekend	06-08 okt	Berga, Stockholm	Stockholm Södermanland
Totalförsvarskväll	19 okt	Västerås	Västmanland
Military Weekend	20-22 okt	Livgardet	Stockholm Södermanland
Military Weekend	20-22 okt	Fårö	Gotland
Arbetsmiljö och verksamhetssäkerhet	21-22 okt	Strängnäs	Stockholm Södermanland
Helgövning (ungdom)	27-29 okt	Strängnäs	Stockholm Södermanland
Försvarsforum	09 nov	Strängnäs	Stockholm Södermanland
Helgövning (ungdom)	24-26 nov	Stockholm	Stockholm Södermanland
Military Weekend	08-10 dec	Livgardet	Stockholm Södermanland

REGION NORR

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
För din säkerhet!	07 okt	Lannavaara	Norrbottnen
Bas- och spaningstjänst	07-08 okt	Lannavaara	Norrbottnen
Försvarsinformation	22 okt	Luleå	Norrbottnen
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga, GU-F	25 nov-08 dec	Umeå	Västerbotten

RIKSTÄCKANDE FÖRBUND

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Ungdomsövning	06-08 okt	Väddö	Luftvärnsförbundet
FRG Livsmedelssäkerhet	15 okt	Uppsala	Miljö och Hälsa
Ungdomsövning	31 okt	Livgardet	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	07 nov	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	10-12 nov		Luftvärnsförbundet
Basorganisation för länsstyrelsen	24-26 nov	Luleå	Miljö och Hälsa
Ungdomsövning	09 dec	Norrtälje	Luftvärnsförbundet

POSTTIDNING

B

EN SOMMAR FYLLED AV AKTIVITETER

HvSS ungdomstävling. Foto: Björn Svensson

GU-F, Revingehed. Foto: Therese Ragnarsson

Ungdomsskola, Falsterbo. Foto: Magnus Starseth

Military Weekend, Göteborg. Foto: Ulf Hammarlund

Almedalen, Visby. Foto: Per Klingvall

Träningshelg ungdom, Eksjö. Foto: Ronny Svensson

We are Sthlm. Foto: Per Klingvall

Funktionärskurs, Tylebäck. Foto: Per Klingvall

Ungdomar, Estland. Foto: Björn Svensson

Rekrytering, Eksjö. Foto: Ronny Svensson

Anmäl ändrad
adress!

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Forsvarsutbildarna utan avbrott!
Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Min medlemssida" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

